

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər
Kərkini niyə
qaytarmaq
istəmirlər?
yazısı səh.11-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 24 may 2023-cü il Çərşənbə № 89 (8225) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Moskva danışıqları ərəfəsi İrəvandan uçuşan "göyərçinlər"

Ekspertlər güman etmir ki, üçtərəfli görüşdə konkret nəticələr əldə olunsun, çünki...

yazısı səh.5-də

Sərsəngdəki ekoloji cinayət - Bakını məcbur edirlər ki...

yazısı səh.3-də

Ərdoğan və Əliyevin "dünya 5-dən böyükdür" təklifi gerçəkləşir

yazısı səh.7-də

Tehran Bakıda həbs olunan casuslarından imtina edir - nə baş verir?

yazısı səh.4-də

Azərbaycan Baltik dənizinə çıxır - Prezidentin Litvaya 4-cü səfəri

yazısı səh.6-də

Bakı-Xankəndi dialoquna "beynəlxalq mexanizm" əngəli

yazısı səh.9-də

ABŞ-ın İrəvana sanksiyaları qüvvəyə mindi

yazısı səh.6-də

1-ci siniflərə onlayn qəbulun bitməyən problemləri

yazısı səh.10-də

Əsir əsgərlərimiz üçün "bazarlıq təklifi"

yazısı səh.12-də

Ev dustağı olanlara nəzarət mexanizmi dəyişir

yazısı səh.12-də

REAL hələ də 5 min üzv yığa bilməyib

yazısı səh.2-də

ERMƏNİSTAN ÜÇÜN TARİX BƏLLİ OLDU: UZAĞI İYULDA... TALEDƏN QACMAQ OLAR, COĞRAFİYADAN YOX!

Paşinyanın "sülh rəqsi" nə ilə bitəcək - proqnozlar; İrəvan üçün sonuncu və unikal şans pəncərəsi də bağlana bilər, əgər...

yazısı səh.8-də

Elmira Axundova ana yurdunu "tirdi"

Ukraynaya yeni səfir Cenevrədən gətirildi; ötən ilin martından Kiyevdəki diplomatik korpusu "virtual idarə edən" Elmira Axundova yeni təyinat almadı

yazısı səh.13-də

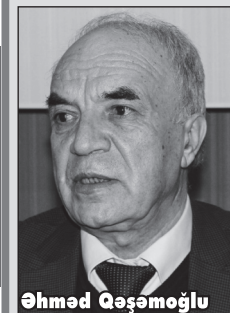
Maksim Şerçenko:
"Paşinyan
Qərbin agentii
deyil, onu Putin
idarə edir"

yazısı səh.5-də

Etibar
Məmmədovdan
Türkiyə seçkilərinə
proqnoz:
"Təxminən 60-ın
40-a..."

yazısı səh.13-də

Məktəbli
qızların evdən
qaçması...-
sosioloqdan SOS!

yazısı səh.10-də

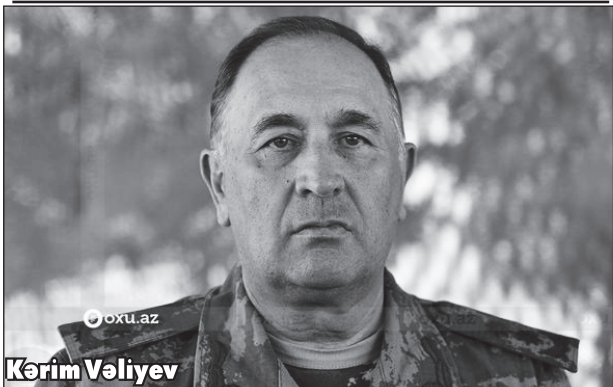

Bu gün Milli Məclis komitəsində büdcə müzakirə olunacaq

“Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il dövlət büdcəsinin icrası haqqında” qanun layihəsinin Milli Məclisdə müzakirəyə çıxarılacağı tarix açıqlanıb.

Layihə bu gün parlamentin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin iclasında birinci oxunuşda müzakirə olunacaq.

Bundan əlavə, iclasın gündəliyinə “Türk İnvestisiya Fondunun yaradılması haqqında” səzişin təsdiq edilməsi barədə qanun layihəsinin də müzakirəsi daxil edilib.

Kerim Vəliyev

Baş Qərargah rəisi Pakistana getdi

Mayın 23-də Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin Baş Qərargah rəisi Kerim Vəliyevin rəhbərliyi ilə Müdafiə Nazirliyinin nümayəndə heyəti Pakistana rəsmi səfərə gedib.

Müdafiə Nazirliyinin Mətbuat Xidmətinin məlumatında deyilir ki, səfər Pakistan Silahlı Qüvvələri Quru Qoşunlarının komandanı Asim Münirin dəvəti ilə baş tutub.

Səfər çərçivəsində Kerim Vəliyevin Pakistanın hərbi rəhbərliyi ilə görüşləri, bir sıra hərbi təyinatlı müəssisələrə baş çəkəməsi planlaşdırılıb.

REAL hələ də 5 min üzv yığa bilməyib

İlqar Məmmədov

Respublikaçı Alternativ (REAL) Partiyası “Siyasi partiyalar haqqında” Qanunda nəzərdə tutulan 5 min üzv sayına hələ də çatıbilməyib. Bu barədə partiyanın sədri İlqar Məmmədov məlumat yayıb.

O deyib ki, partiya daxil olan ərazilərin sayı 4 minə yaxındır. “Yaxın 1-2 həftəyə kampaniyanı tamamlayacağıq”, - REAL sədri bildirib.

Xatırladaq ki, bu ilin yanvar ayının 14-də Prezident İlham Əliyev “Siyasi partiyalar haqqında” Qanunu təsdiqləyib. 6 fevral və 30 maddədən ibarət yeni qanunda siyasi partiyanın qeydiyyatı üçün 5 min üzv tələb edilir və bunun üçün onlara 6 ay vaxt verilir.

Onu da qeyd edək ki, Azərbaycanda fəaliyyət göstərən partiyaların 22-si artıq fəaliyyətinə son verib.

DYP-dən motosiklet sürənlərə xəbərdarlıq

Bakı Şəhər Dövlət Yol Polisi (DYP) moped və motosiklet idarə edən sürücülərə xəbərdarlıq edib. İdarənin rəsmisi polis mayoru Araz Əsgərli bildirib ki, yaz mövsümü ilə əlaqədar havanın isti keçməsi bəzi moped və motosiklet idarə edən şəxslərin təhlükəsizlik qaydalarına məsuliyyətsiz yanaşmaqla xüsusən də motodəbilqədən müxtəlif bəhanələrlə istifadə etmədən idarəetmə halları çoxalıb.

“Əvvəla onu qeyd etməliyəm ki, motodəbilqədən istifadə etməmək inzibati məsuliyyət formalaşdırmaqla yanaşı yol-nəqliyyat hadisəsi zamanı təhlükəsizliyin təmin olunması riskini artırır. Bu da ən ağır yol-nəqliyyat hadisələrində geri dönüşü olmayan faciələrə yol açır. Bütün moped və motosiklet idarə edən sürücülərə, eləcə də onların sənişinlərinə nəzərdə tutulan qaydalara ciddi riayət etməyi, özələrinin və sənişinlərinin həyat və sağlamlığına biganə qalmamağı xahiş edirik”.

“Motodəbilqədən istifadə etməyən sürücülərin inzibati Xətalər Məcəlləsinin 329.2-ci və 338.4.4-cü maddələrinə əsasən, 40 manat, sənişinlərin isə 338.3-cü maddəyə əsasən, 30 manat məbləğində cərimə olunmaqla məsuliyyətə cəlb edilməsi qanunla nəzərdə tutulur”, - DYP səmisi vurğulayıb.

Xankəndidə ermənilər başını itirib

Ermənistanın baş naziri Paşinyanın dünən Azərbaycanın 86,6 min kvadrat kilometr ərazisini tanıdıqları, bura Qarabağın da daxil olduğu haqda dediklərindən sonra Xankəndidə separatçılar arasında çaxnaşma başlayıb.

Mayın 22-də gecə saatlarında separatçıların qondarma “parlament”i təcili toplanıb. Erməni mənbələr yazır ki, separatçılar arasında ciddi narahatlıq yaranıb.

“Təcili iclasın məqsədi Paşinyana etiraz etmək, “öz müqəddəratını təyinetmə” məsələsinə gündəmə gətirmək idi, həmçinin Araik Arutyunyanın erməni baş nazirə etiraz etməsi tələb olunub. Paşinyanın sözlərinə cavab

olaraq “bəyanat” qəbul olunub”, - məlumatda qeyd olunub.

Separatçıların qondarma bəyanatı gecə saatlarında yayılıb. Bəyanatda Brüssel razılaşması, o cümlədən Ermənistan tərəfindən imzalanan sənədləri qəbul etmədikləri bildirilir, Paşinyan ittiham olunur.

Separatçıların keçmiş “başçıları” Arkadi Qukasyan və Bako Saakyan da Paşin-

yana etiraz edib. Onların etirazı qondarma deputatların “siz də danışın, əks halda, Paşinyanla razı olduğunuzu düşünəcəyik” xəbərdarlığından sonra edilməsi buna məcbur qaldıqlarından xəbər verir.

Erməni mənbələr gecə saatlarında keçirilən təcili toplantının digər məqsədinin Bakıya “mübarizə aparacağıq” mesajının verilməsi olduğunu qeyd edir. Separatçılar Ermənistanın Azərbaycan ərazisini tanımasından sonra Bakının onların zərərsizləşdirilməsi istiqamətində addımlar atacağından qorxurlar.

Qarabağda ən çox bu kənd minalanıb

“Füzuli rayonunun Aşağı Seyidəhmədli kəndi minalarla daha çox çirklənmiş ərazi kateqoriyasına daxil edilib”.

Bunu Azərbaycan Respublikasının Minatəmizləmə Agentliyinin (ANAMA) Əməliyyat İdarəsinin rəisi İdris İsmayilov “Məhkəmə arxeologiyası və məhkəmə antropologiyası: Humanitar tətbiqlər” mövzusunda keçirilən ilk beynəlxalq konfransda çıxışı zamanı deyib.

Onun sözlərinə görə, agentlik tərəfindən həmin ərazidə bir aydan çox minatəmizləmə fəaliyyəti həyata keçirilib:

“Təxminən 1,4 hektar ərazidən 121 ədəd mina aşkarlanaraq zərərsizləşdirilib. Onlardan 85 ədədi tank əleyhinə mina, 36-sı isə piyada əleyhinə minadır. Agentlik tərəfindən bundan sonra da aparılacaq qazıntı işlərinin təhlükəsizliyinin təmin olunması üçün aidiyyəti ərazilərin minalardan təmizlənməsi işləri davam etdiriləcək”.

Dini icmaların nümayəndələri Xudavəngdə

İşğaldan azad olunmuş Kəlbəcər rayonundakı Xudavəng monastır kompleksi dini icmaların nümayəndələri tərəfindən ziyarət edilib.

“Report” xəbər verir ki, Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin (DQDK) təşkilatçılığı ilə həyata keçirilən səfərdə Alban (Qafqaz)

Apostol Müstəqil Kilsəsinin varisi olan Azərbaycan Alban-Udi Dini İcmasının nümayəndələri və Azərbaycanda mövcud olan digər qeyri-İslam dini icmaların nümayəndələri, həmçinin media mənsuqları iştirak ediblər.

Qeyd edək ki, Ermənistanın işğalından azad edilmiş ərazilərdə dini abidələrə ziyarət artıq ənənə halını alıb.

Xatırladaq ki, azad edilmiş ərazilərə bu cür səfərlər DQDK-nın təşkilatçılığı ilə mütəmadi olaraq həyata keçirilir.

Müşfiqin qalıqları tapılıb?

Mikayıl Müşfiqə aid olduğu ehtimal edilən qalıqların müayinəsi bu gün də davam etdirilir.

Bunu “Report”a açıqlamasında Səhiyyə Nazirliyinin Məhkəmə Tibbi Ekspertiza və Patoloji Anatomiya Birliyinin direktoru Ədalət Həsənov deyib.

Onun sözlərinə görə, hələlik bir nəticə yoxdur: “Digər siyasi xadimlərin də qalıqları var idi. Həmin qalıqlarla bağlı da heç bir nəticə yoxdur”.

Fransalı mer Şuşada

Fransanın Qurji-lö-Şato kommunasının meri Lu Bomiye və “Danser” jurnalının baş redaktoru Mişel Oden Şuşa şəhərinə səfər ediblər. Səfər Fransada Azərbaycanın Dostları Assosiasiyasının təşkilatçılığı ilə baş tutub.

Şuşa ilə qonaqların tanışlığı Azərbaycan mədəniyyətinin görkəmli nümayəndələri Xurşidbanu Natəvan, Üzeyir Hacıbəyov və Bülbülün güllələnmiş heykəllərinin yerləşdiyi mərkəzi meydandan başlayıb. Sonra Xurşidbanu Natəvanın evini, Xan qızı bulağını, Üzeyir Hacıbəyovun heykəlini, Şuşa qala divarlarını və Gəncə qapısını, Bülbülün ev-muzeyini ziyarət edən qonaqlar Yuxarı Gövhər Ağa məscidində olublar. Səfərin sonunda Cıdır düzündən açılan əsrarəngiz mənzərəni seyr edən qonaqlar Şuşa şəhəri ilə tanışlıqdan zəngin təəssüratla ayrılıblar.

Əsir-girovluqdan azad edilən azərbaycanlıların sayı

“Münaqişə dövründə I Qarabağ müharibəsində 1480, II Qarabağ müharibəsindən sonra isə 26 azərbaycanlı əsir-girovluqdan azad edilib”.

Bunu Əsir və itkin düşmüş, girov götürülmüş vətəndaşlarla əlaqədar Dövlət Komissiyasının İşçi Qrupunun rəhbəri İsmayıl Axundov deyib.

Onun sözlərinə görə, qarşı tərəfə I Qarabağ müharibəsində 500 nəfərdən çox, II Qarabağ müharibəsindən sonra keçən müddət ərzində erməni əsilli 181 nəfər təhvil verilib.

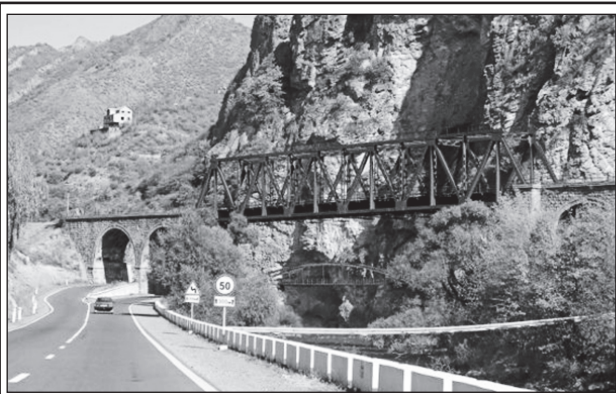
“Ümumiyyətlə, 1992-ci ildən başlayan əməkdaşlıq dövründə BQXK-nın yaxından iştirakı ilə 700-ə yaxın humanitar proses həyata keçirilib”, - İsmayıl Axundov bildirib.

Sərsəng su anbarını çirkləndirən də, onu fəlakətli vəziyyətə gətirən də Ermənistan olub. Torpaqlarımız işğalda olduğu zaman Ermənistanın Sərsəng su anbarını ekoloji silaha çevirdiyi bütün dünyaya məlumdur. Təəssüf ki, dünyanın aidiyyəti qurumları Ermənistanla bağlı heç bir tədbir görmədi və uzun illər bu ölkə su terrorunu davam etdirdi.

davamlı olmadı, bu barədə suallara cavab yoxdur. 1976-cı ildə Tərtərçayın üzərində tikilən Sərsəng və ondan aşağıda yerləşən daha kiçik Suqovuşan rezervuarı Qarabağı və ətrafdakı rayonları içməli və suvarma suyu ilə təmin etməli idi. İkinci Qarabağ müharibəsindən sonra Azərbaycan Suqovuşanı öz nəzarəti altına alıb, Sərsəng isə ermənilərin nəzarətində qalır. Meliorasiya və Su Təsərrüfatı

dı ki, ermənilərin bundan sonra Sərsəngə qarşı terroru dayanacaq: "Lakin təəssüf ki, ermənilər yenə də xislətlərində qaldılar, Sərsəngə qarşı ekoloji terror son zamanlar daha da böyük miqyas alıb. Qarabağ iqtisadi rayonunda yerləşən Sərsəng su anbarı ilə bağlı problemin həllinə həm də Rusiya sülhməramlı qüvvələrinin komandanlığı mane olur. Nəticədə bölgədə faktiki olaraq ekoloji fəlakət

tıqdır ermənilərin terroruna məruz qalır. Ermənilər artıq Sərsəngi məhv etməklə məşğuldurlar. Bölgədə qəsdən ekoloji fəlakətə bərabər vəziyyət yaradılır: "Təəssüf ki, ermənilərin bu cinayətinə beynəlxalq səviyyədə cavab yoxdur. Ermənilər bundan bir qədər də arxayınlaşırlar və cinayətlərini davam etdirirlər. Ermənistan, ermənilər üzərinə götürdüyü global

Zəngəzur dəhlizinin açılması Avropanın marağındadır - nazir müavini

"Azərbaycan hazırda Avropa ilə eyni dildə danışır və eyni maraqları ifadə edir". Bunu energetika nazirinin müavini Elnur Soltanov bildirib.

Onun sözlərinə görə, Azərbaycan nəhəng bərpa olunan enerji mənbələrinə sahibdir. "Ölkəmizin ixrac üçün böyük potensialı var".

Nazir müavini həmçinin Zəngəzur dəhlizinin iqtisadi əhəmiyyətindən və Avropanın mövqeyindən söz açıb:

"Bu gün Azərbaycan tərəfi Zəngəzur dəhlizində Avropa İttifaqının marağının olduğunu vurğulamağa çalışır. Zəngəzur dəhlizinin açılması ilə yalnız karbohidrogenlər deyil, eyni zamanda yaşıl enerjinin Avropaya daşınması və Avropanın Azərbaycanda baş verən proseslərdən yararlanması üçün zəmin yaradılacaq. Biz layihələrdə birbaşa Zəngəzur dəhlizini vurğulamasaq da, dolayı yolla proseslər bu regionla gerçəkləşir. Bununla da dəyə bilirik ki, Zəngəzur dəhlizinin açılması Avropanın da marağındadır. Bu zəminin əsas şərtlərindən biri Azərbaycan və Ermənistan arasında qalıcı sülhün təmin olunması və Zəngəzur dəhlizinin açılmasıdır".

Laçına ilk köçün detalları

Məcburi köçkünlərin doğma yurdlarına növbəti qayıdışının Laçın rayonuna olacağı planlaşdırılır. Bunu Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsinin İctimaiyyətlə Əlaqələr şöbəsinin rəisi İbrahim Mirzəyev deyib.

Onun sözlərinə görə, yaxın zamanlarda reallaşdırılması gözlənilən köç zamanı birinci mərhələdə Laçın şəhərinə 20 ailənin, yəni 97 nəfərin köçürülməsi nəzərdə tutulub.

Məcburi köçkünlərin doğma yurdlarına növbəti qayıdışının Laçın rayonuna olacağı planlaşdırılır. Yaxınlarda reallaşdırılması gözlənilən köç zamanı birinci mərhələdə Laçın şəhərinə 20 ailənin, yəni 97 nəfərin köçürülməsi nəzərdə tutulub. Köçürülənlər Bakı, Sumqayıt və Abşeron ərazisində, əsasən tikintisiz yarımçıq qalmış bina, yataqxana, sanatoriya, pioner düşərgəsi və digər inzibati binalarda müvəqqəti məskunlaşmış ailələrdir", - deyə komitə rəsmisi vurğulayıb.

Qeyd edək ki, Laçına köç prosesinə gələn aydan başlanılacaq.

UNESCO-dan Qərbi Azərbaycan İcmasına cavab

Xəbər verildiyi kimi, Qərbi Azərbaycan İcması 27 mart 2023-cü il tarixində Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Təhsil, Elm və Mədəniyyət Təşkilatına (UNESCO) müraciət edərək, indiki Ermənistan ərazisində Azərbaycan mədəni irsinin kütləvi dağıdılması faktlarına diqqəti cəkməsi və bu sahədə vəziyyətin qiymətləndirilməsi üçün Ermənistan faktaraşdırıcı missiyanın göndərilməsini xahiş etmişdi.

İcmadan verilən məlumata görə, UNESCO İcmanının müraciətinə nəhayət rəsmi cavab verib.

Təşkilatın rəhbər şəxsinin imzaladığı məktubda indiki Ermənistan ərazisində Azərbaycan mədəni irsinin vəziyyəti barədə icmanın qaldırdığı məsələnin UNESCO-nun mandatına birbaşa aid olduğu vurğulanıb və bu sahədə müvafiq mexanizmlərdən istifadə etməklə məsələ ilə yaxından məşğul olunduğu bildirilib.

Sərsəngdəki ekoloji cinayət - Bakını məcbur edirlər ki...

Nəticə olmasa, Azərbaycan hərbi əməliyyatla Sərsəngi azad etmək variantına getməli olacaq

İllər əvvəl haqlı olaraq qeyd edilirdi ki, ermənilərin Sərsəng su anbarı vasitəsilə həyata keçirdikləri ekoloji fəlakət dünya miqyasında aparılan ən böyük humanitar böhranlardandır. Bu böhranı, fəlakəti ermənilər yaratdığı halda, bu gün Qarabağdakı separatçılar "Sərsəng su anbarının ekoloji böhranı mikroiqlimin kəskin dəyişməsi, bulaqların tükenməsi və müxtəlif bitki və heyvan növlərinin nəslinin kəsilməsi təhlükəsi ilə özünü göstərir", - deyə haray çəkirlər. Bu iddianı separatçıların "Təbiəti Mühafizə Komitəsi" irəli sürüb ki, bəs "Sərsəngdə ekoloji böhran yaranıb". Erməni mediası yenə də saxta "blokada"dan dəm vurur, yenə də insanların guya "əziyyət çəkdiyini" yazır. Erməni mediası əsas-sız olaraq iddia edir ki, guya Azərbaycan "yerli mikroiqlimin kəskin dəyişməsinə, yeraltı su ehtiyatlarının azalmasına və tükenmə riskinin artmasına səbəb olan enerji, iqtisadi, humanitar və ekoloji terroru həyata keçirir". Guya buna görə də "artsax"-ın yeganə böyük su anbarı bu gün ciddi ekoloji problemlərlə üzləşib.

Baş verənlərə görə Azərbaycanı hədəfə alan separatçılar unutmalı deyillər ki, bu problemin səbəbkarı, Sərsəng su anbarında yaranan ekoloji böhranın, habelə flora və faunaya vurulan ziyanın və sairin bir nömrəli müəllifi Ermənistandır.

Qeyd edək ki, ötən ilin avqustunda Azərbaycanın Meliorasiya və Su Təsərrüfatı ASC-nin nümayəndələri "yerli mütəxəssislərin iştirakı ilə" Qarabağ iqtisadi rayonunda yerləşən Sərsəng su anbarına baxış keçiriblər. Amma nə razılaşdırıldı, bu görüşlər niyə

ASC-nin məlumatına əsasən, Qarabağ iqtisadi rayonunun ən iri su hövzəsi olan Sərsəng su anbarı vasitəsilə 96 min hektar ərazi (Bərdə, Tərtər, Ağdam, Ağcabədi, Yevlax və Goranboy) suvarılır.

Su anbarı bəndində ümumi gücü 50 mvt olan su elektrik stansiyası da tikilib.

Su anbarının suyundan istifadə Azərbaycanın suvarma sistemi üçün əhəmiyyətli-dir və istisna deyildi ki, anti-terror əməliyyatı ilə Sərsəngə nəzarətin bərpa edilməsi planı da olub. Lakin görünür ki, Bakı məsələni hərbi əməliyyatla yox, su bölgüsü ilə həll etməkdə maraqlıdır. Amma ermənilər Sərsəngdəki ekoloji cinayəti davam etdirməklə, üstəlik, bunun məsuliyyətini bizim üzərimizə atmaqla Bakını məcbur edir ki, Sərsəngi öz nəzarətinə alsın...

Bu barədə **hərbi ekspert Rövşən Məhərrəmov** "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, Azərbaycanın Meliorasiya və Su Təsərrüfatı ASC-nin nümayəndələrinin ermənilərin iştirakı ilə Qarabağ iqtisadi rayonunda yerləşən Sərsəng su anbarına baxış keçirməsi hadisəsini qismən müsbət addım sayırdıq. Ümid yaranmış-

yardır. Sərsəng su anbarı strateji məsələdir və Azərbaycan üçün çox ciddi önəm daşıyır. Ona görə də Azərbaycan danışıqlar yolu ilə problemin həllinə çalışır. Əgər nəticəsi olmayacaqs, Azərbaycan hərbi əməliyyatla Sərsəngi azad etmək variantına getməli olacaq. Azərbaycanın müvafiq silahlı qüvvələrinin bu işi qısa müddətdə bir əməliyyatla həll etmək gücü var. Sərsəng su anbarı Azərbaycanın ərazisidir, Azərbaycanın mülkiyyətidir. Ona görə də beynəlxalq hüquq, həmçinin ekologiyani müdafiə edən konvensiyalar Azərbaycana ərazisində ekoloji böhranın qarşısını almaq üçün güc yolunu tətbiq etməyi də tanıyır. Azərbaycan uzun müddət imkan verə bilməz ki, Sərsəng su anbarına separatçı ermənilər nəzarət etsin. Güman edirəm ki, bu problem siyasi yolla həll olunacaq. Həll olunmaya-cıqs, inanıram ki, ordumuz öz sözünü deyəcək. Xüsusi əməliyyat keçirilməsi qaçılmaz olacaq".

Sosial Tədqiqatlar Mərkəzinin eksperti Tural İsmayilov isə bildirdi ki, Sərsəng su anbarı 30 ildən ar-

ekoloji məsuliyyəti yerinə yetirmir, regionun ekoloji tərzliyini təhdid edən ekoloji terroru davam etdirir. Azərbaycanın Sərsənglə bağlı çoxsaylı çağırışları olub. Amma təəssüflər olsun ki, indiyə kimi Ermənistan lazım olan addımı atmır. Ona görə də Sərsəng probleminin hərbi yolla həlli sonuncu variant kimi nəzərdən keçirilir. Ermənilər Sərsənglə bağlı Azərbaycana başqa variant buraxmırlar bu gedişlə. Ona görə də Sərsəngi xilas əməliyyatı istənilən an keçirilə bilər. Azərbaycan, sadəcə, həll məsələnin danışıqlar yolu ilə həll edilməsinə çalışır. Azərbaycan və Ermənistan xarici işlər nazirlərinin Vaşinqtonda bu yaxınlarda apardığı danışıqlarda Sərsəng su anbarının da müzakirə edildiyini düşünürəm. Şübhəsiz, problemin hərbi yolla həll edilməsi Azərbaycanın suveren hüququdur və bu variantla əl atıla bilər. Çünki Ermənistan danışıqlarla yola gəlməyəcəyi halda bizim hərbi əməliyyat variantından başqa edəcəyimiz bir şey qalmır".

□ **Etibar SEYİDAĞA**
"Yeni Müsavat"

Türkiyədə İranın agentləri tutuldu

Türkiyənin Milli İstihbarat Təşkilatı (MİT) Türkiyədə İran kəşfiyyatına işləyən agentlərə qarşı yeni əməliyyat keçirib. Əməliyyat nəticəsində İsrailin xarici kəşfiyyat xidməti - "Mossad" tərəfindən Avropada təlim keçmiş Səlcuq Küçükkaya və daha 12 nəfər ələ keçirilib.

Məlumata görə, S.Küçükkaya qruplaşmanın lideri olub.

Bildirilib ki, İstanbul Baş Prokurorluğunun il yarım qabaq başladığı istintaq çərçivəsində casusların ələ keçirilməsi istiqamətində MİT və Baş Prokurorluq arasında koordinasiya addımları atılıb. Qruplaşma il yarım ərzində daim diqqətdə olub, addım-addım izlənilib.

Qeyd olunub ki, S.Küçükkaya və "Mossad" üzvləri arasında müzakirələr adətən Avropanın müxtəlif ölkələrində baş tuturdu. S.Küçükkaya həmin danışıqlar zamanı müxtəlif testlərdən keçib. Beşinci görüşdə S.Küçükkaya casusluq təklif olunub.

Məlumata görə, daha 2 şübhəlinin ələ keçirilməsi istiqamətində işlər davam edir.

Agentlərin İranla yanaşı, həm də İsrail və Rusiya ilə əlaqədə olduqları vurğulanıb.

Qalibaf 4-cü dəfə İran parlamentinin sədri seçilib

Mayın 23-də ölkənin qanunverici orqanının 11-ci çağırış üzrə 4-cü sessiyası keçirilib. Toplantının gündəliyində parlamentin Rəyasət Heyətinin üzvlərinin seçilməsi məsələsi olub. Rəyasət Heyəti isə yeni sədri seçib.

M.Qalibafın lehinə 210 deputat səs verib. Bununla o, 4-cü dəfə parlamentə sədr seçilib. Onun alternativləri İlyas Nadran 47, Fereydund Abbasi isə 7 səs qazanıb.

Qeyd edək ki, M.Qalibaf 1961-ci il avqustun 23-də İranın Xorasan əyalətinin Torkabe şəhərində anadan olub. 1997-2000-ci illərdə Sepahın Hərbi Hava Qüvvələrinin komandanı olub. 2000-2005-ci illərdə İran polisinin rəisi, 2005-2017-ci illərdə Tehranın meri işləyib. 2020-ci ilin parlament seçkilərində quruma sədr seçilib.

Son aylar Azərbaycanın müvafiq qurumlarının keçirdikləri əməliyyatlar nəticəsində İrana casusluq edən bir çox şəxslər saxlanılıb. Məlumdur ki, molla rejimi Azərbaycanda hələ 90-cı illərdən bəri özünün casus şəbəkəsini yaratmağa nail olmaqdadır və indi onların "təmizlənməsi" prosesi həyata keçirilir.

Saxlanılan şəxslər ifadə verərkən molla rejiminə işlədiklərini və mollaların tapşırıqlarını yerinə yetirdiklərini, İran xüsusi xidmət orqanları ilə işbirliklərini etiraf edirlər. Ən dəhşətli odur ki, dünyəviliyə qarşı yönələn bu təbliğati aparmaq üçün seçilən şəxslərin əksəriyyəti gənclərdir. "Yeni Müsavat" qeyd edir ki, bu gənclər müxtəlif yollarla əməkdaşlığa cəlb edilərək, İran təbliğat maşınının qurbanına çevrilir, öz xalqına qarşı məqsədyönlü fəaliyyətə yönəldirilir. İnformasiya texnologiyalarının yaratdığı imkanlardan sui-istifadə etməklə dövlətin ərəzi bütövlüyü ilə bağlı məlumatlar təhrif edilir, terrorizm ideologiyasının təbliği və terror aktlarının planlaşdırılması üçün internet şəbəkəsindən fəal istifadə olunur.

Artıq ortada təkzibolunmaz faktlar və həbs edilən şəxslərin etirafı var. İran zaman-zaman Azərbaycandan dini təhsil almağa gedən gəncləri, yaxud dini ziyarətlərə gedənləri öz kəşfiyyat toruna salıb və onlardan casus kimi istifadə edib. İran rejimi Azərbaycandan bu ölkəyə müxtəlif məqsədlər üçün gedən savadsız insanları da "şii-əlik" adı altında casusluğa cəlb edib, bir casus şəbəkəsi yaradıb. Bir sözlə, fars-molla rejimi din pərdəsi altında Azərbaycana qarşı cinayət əməlləri törədib.

İranın casus şəbəkəsinin üzvləri ifşa olunduqca Tehran rəsmiləri onlardan imtina etməyə başlayırlar. Heç yutub "qəhrəmanları" olan "Hüseyniyyun" terrorçuları da onların adını çəkmir. Molla rejimi mümkün qədər həbs edilən şəxsləri özündən uzaq tutmağa çalışır. "Azad İran" teleqram kanalı İranın ISNA agentliyinə istinadən yazır ki, İran XİN-in sözcüsü Naser Kənanı İran Respublikasının Azərbaycanda həbs edilən İran agentura şəbəkəsinin üzvləri ilə hər hansı əlaqəsinin inkar edib. Kənanı casus şəbəkəsi ilə molla hökumətinin heç bir əlaqəsi olmadığını iddia edir. Molla rejimi Azərbaycandakı əlaltılarını niyə inkar edir? Onlardan əlini çəkib, yoxsa hiyləgərlik edərək guya ona aidiyyəti olmasını danmağa çalışır? Onu da deyək ki, növbəti belə əməliyyat zamanı casusluqda şübhəli bilinən mersiyexan Seymur adlı şəxs saxlanılıb. Xəbər mayın 23-də yayılıb. Bundan əvvəl isə mayın 16-da Seyyid Cahangir və Fədaim Cəfərov saxlanılıblar.

Tehran Bakıda həbs olunan

casuslarından imtina edir - nə baş verir?

İran XİN agentura şəbəkəsi ilə əlaqəni inkar edir, hətta "Hüseyniyyun" terrorçuları da onların adını çəkmir - ekspertlərdən fərqli reaksiyalar

Azərbaycan Milli İstiqal Partiyasının (AMİP) sədri Arzuxan Əlizadə bunu təbii sayır. Onun "Yeni Müsavat"a dediyyə görə, İran agentura şəbəkəsi formalaşdırıldığını heç zaman etiraf etməz: "Amma danılmaz faktıdır ki, saxlanılan şəxslərin əksəriyyəti İranda təhsil almış və Tehranın xüsusi xidmət orqanları ilə əlaqəsi olanlardır. Hətta "Kərimə" dövləti qurmaq ideyasını təbliğ ediblər. Ancaq bu gün Tehran rejimi ifşa edilən casus şəbəkəsinin olduğunu etiraf etmək istəmir. Artıq həbslərdən kənarda qalanlar da bilməlidirlər ki, İran onları müdafiə etməyəcək". A.Əlizadə şəbəkənin sona qədər çökdürülməsinin tərəfdarıdır. **Böyük Azərbaycan Partiyasının (BAP) sədri Elşad Musayev isə hesab edir ki, İran rəsmiləri casus şəbəkəsini dolayı yolla müdafiə edir. Onun sözlərinə görə, Tehrandan ayrı-ayrı şəxslər bəyan edir ki, guya günahı olmayan adamları tutublar:**

"Bir müddət sonra tam müdafiəsinə qalxa bilərlər. Digər tərəfdən, həmin casus şəbəkəsinin üzvləri "piyada"lardır. Molla rejimi demək istəyir ki, gedib ilişməyin. Yeni açıq kartlardır, de-şifrə olunublar, kiçik icraçılardır, Tehran etmək istəyir ki, onları əvəz edəcək adamlarımız hələ var. Belə desək, onlar küt, ağı olmayan, maddi maraq və ya din adı altında sifariş yerinə yetiriblər. Məncə, daha sonra İran rəsmiləri bəyan edəcək ki, Tehranı guya qaralamaq üçün belə əməliyyatlar aparılır". **Partiya sədrinin fikrincə, bu şəbəkə çox böyükdür:** "İran illər ərzində öz agenturasını müxtəlif sahə-

lərdə yerləşdirib. Onları zamanla sıradan çıxarmaq lazımdır. Bu bir günün işi deyil. Sosial şəbəkələrdə, siyasi çevrələrdə, siyasi partiyalarda belə onları müdafiə edənlər var. Hətta bəzi deputatların mövqeyində fərqli yanaşmalar olur. Ona görə hüquq-mühafizə orqanları araşdırmalar aparmalıdır ki, realıqlar üzə çıxsın".

Politoloq Elxan Şahinoğlunun fikrincə, İran-Azərbaycan münasibətlərinin normallaşması üçün Moskva və ya Ankaranın vasitəçiliyinə ehtiyac yoxdur: "Tehran Azərbaycana qarşı təxribatlarını durdursun, ölkəmizdə "5-ci kolon" və xəfiyyə şəbəkəsi formalaşdırmaq siyasətindən imtina etsin, səfiriyyə hücumun araşdırılmasının hazırkı durumu barədə Bakını məlumatlandırsın, bu halda normallaşma prosesi başla-ya bilər. Bu addımlar atılmasından başqa dövlətlərin vasitəçiliyi də heç nəyi həll etməyəcək".

Siyasi şərhçi Fuad Əliyev isə hesab edir ki, İranın etirafını gözləmək sadəlövlük olar. Onun fikrincə, Tehran öz casus şəbəkəsini bu halda tamamilə bitirər: "Həbs edilənlər və kənarda qalanlarda belə rəy yarana bilər ki, Tehrana güvənmək olmaz, bizə sahib çıxmırlar. Ancaq agentin işi ələ keçməkdir. Molla rejimi ona qulluq edənlərin qarşısında şərti şumda kəsir ki, ifşa olmayın, sonra sizi həbsdən azad etmək mümkün olmayacaq. Ona görə rəsmi Tehran məsələni üzərindən atır. Eyni zamanda İran tutulan şəxslərin Azərbaycan vətəndaşları olduğunu hesab edir, yəni biz-

dən deyillər. Əvəzində Azərbaycanın axtarışa verdiyi və İrana sığınan terrorçulara qahmar çıxırlar".

Ekspertin sözlərinə görə, "Hüseyniyyun" dəstəsi çox keçməz ki, onların müdafiəsinə başlayar: "Onlar sosial platformalarda, internet kanallarında Azərbaycanı gecə-gündüz ittiham edir, şəər-böhtan yağdırırlar. İndiki səssizlik müvəqqətidir, yeni kampaniya başlanı bilər. Ancaq həbslər davam etməkdədir. Azərbaycan vətəndaşları olan bu xainlər bir-bir üzə çıxarılmalıdır. Onlar bizimlə düşmənçilik edən bir rejimə xidmət göstəriblərsə, dövlətə, xalqa qarşı informator işləyiblərsə, cəzasız qalmamalıdır. Bu şəbəkə hansı sektorlarda mövcuddursa, demontaj olunmalıdır".

Türkiyə Milli İstihbarat Təşkilatının (MİT) sabiq əməkdaşı, kəşfiyyat mütəxəssisi Əli Burak Darıcılıının maraqlı təhlilində isə deyilir ki, İranın Azərbaycana qarşı təxribatlarında çox ciddi artım var: "Çünki Tehran Azərbaycanın inkişafından, güclü kəşfiyyat strukturu qurmasından, ordusunu möhkəmləndirməsindən narahatdır. Azərbaycanın hökumət sistemi gücləndikcə, Tehranın Bakıya qarşı şii-əlik üzərindən əldə etməyə çalışdığı güc zəifləyir. O cümlədən güney azərbaycanlıların şimala əlaqələr yaratma ehtimalını nəzərə alaraq Azərbaycan ərəzində sıx kəşfiyyat sistemi formalaşdırmağa çalışır. Amma Azərbaycan kəşfiyyat strukturu çox uğurlu bir şəkildə İran şəbəkəsinin üzvlərini ifşa edir və qarşısını alır".

□ **Emil SALAMOĞLU**
"Yeni Müsavat"

Moskvada Rusiya Prezidenti Vladimir Putin, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və Ermənistanın Baş naziri Nikol Paşinyan arasında üçtərəfli görüşün keçirilməsi nəzərə tutulur.

“Vaşinqtondakı görüşdən əvvəl biz sülh müqaviləsinin mətninə düzəlişlərimizi Azərbaycanla təqdim etmişdik və indi biz Azərbaycan tərəfinin düzəlişlərini alacağımızı gözləyirik”. Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan görüşqabağı keçirdiyi mətbuat konfransında belə deyib. Paşinyan ümid etdiyini bildirib ki, Azərbaycanın təqdim edəcəyi düzəlişlər Vaşinqtonda əldə olunmuş razılaşmalara, qarşılıqlı anlaşmada bəyan edilən irəliləyişlərə uyğun olacaq: “Əgər Azərbaycan yaxın günlərdə bizə öz versiyasını təqdim etsə və biz görsək ki, sənəd qarşılıqlı güzəştlərə əsaslanır, növbəti görüşlərdə mümkün sülh sazişi imzalana bilər. İndiyədək hələ cavab almamışıq. Beynəlxalq qarıntılara gəlincə, mən məmnunluqla qeyd etməliyəm ki, bu məsələdə də mövqelərimiz arasında müəyyən uyğunluqlar var”, - Ermənistanın hökumət başçısı bildirib.

Baş nazir qeyd edib ki, mayın 25-də Moskvada keçiriləcək görüşdə Azərbaycanla Ermənistan arasında mümkün sülh sazişinin imzalanması real deyil. Paşinyan hesab edir ki, görüşə çox az vaxt qalıb və bu səbəbdən sazişin imzalanması qeyri-realdır.

“Bakı və İrəvan Vaşinqtonda sülh müqaviləsi layihəsinin iki maddəsi üzrə razılığa gəlib”. Bunu isə Ermənistan xarici işlər naziri Ararat Mirzoyan brifinq zamanı bildirib.

Nazir qeyd edib ki, ən mürəkkəb və problemli məsələlərdə tərəflərin mövqeləri bir-birinə xeyli ziddir. Onun sözlərinə görə, Ermənistan üçün dövlət sərhədinin delimitasiyası məsələsində dəqiqlik vacibdir.

Prezident İlham Əliyev Litvada səfərdə olarkən, sülh danışıqları haqda danışib. “Biz ümid edirik ki, sülh danışıqlarının aparılması nəticə etibarilə Qafqaza uzunmüddətli sülh gətirəcək. Biz hesab edirik ki, sülh anlaşmasının imzalanması qaçılmazdır və çalışırıq ki, öz tərəfimizdən bu məqsədə çatmaq üçün konstruktiv səylər göstərək. Təbii ki, bu sülh anlaşması beynəlxalq norma və prinsipləri əhatə etməlidir”, - deyə Prezident bildirib.

Göründüyü kimi, Moskva görüşü ərəfəsi İrəvandan “sülh göyərçinləri” uçuşsa da, əslində Ermənistan yenidən sülh razılaşmasını yubadır. O halda, Moskva görüşündən gözləntilərə dəyərmi?

Deputat Azər Badamov bildirdi ki, Azərbaycanla Ermənistan arasında sülh mü-

Moskva danışıqları ərəfəsi İrəvandan uçuşan “göyərçinlər” - 25 may görüşündən gözləntilər

Ekspertlər güman etmir ki, üçtərəfli görüşdə konkret nəticələr əldə olunsun, çünki...

qaviləsinin imzalanmasının alternativi yoxdur. Onun sözlərinə görə, ABŞ-da və Moskvada XİN-in keçirdiyi görüşlərdə ölkələrarası münasibətlərin normalaşdırılması ilə bağlı bir çox məsələlərdə razılaşmalar əldə olundu: “Bu gün həm ABŞ, həm də Rusiya Azərbaycanın dəyişilməz və ədalətli mövqeyini qəbul edib. Çünki Azərbaycan burada yeni bir şey kəşf etmir. Ermənistanla danışıqların, sadəcə, beynəlxalq hüquq normalarına və ölkələrin suveren ərazi bütövlüyünə hörmət çərçivəsində davam etdirilməsini dəstəkləyir. Ona görə də görüşlərin keçirilməsinə təşəbbüs göstərən tərəflər Ermənistanla müəyyən qədər təsir edir və beynəlxalq normalara uyğun münasibətlərin formalaşdırılmasının vacibliyini bildirirlər. 22 mayda Paşinyan keçirdiyi mətbuat konfransında Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü tanıdığını və hətta anklavların qaytarılması və ya mübadilə olunması ilə bağlı məsələlərin razılaşdırılması olduğunu bildirdi. Həm də Qarabağın Azərbaycan ərazisi olduğunu tanıdı. Hesab edirəm ki, Ermənistan danışıqlarda konstruktiv mövqe sərgiləyirsə, sülh müqaviləsinin imzalanması prosesi sürətlənə bilər. 25 mayda keçirilməsi nəzərdə tutulan dövlət başçılarının görüşünün də mövqelərimizin yaxınlaşmasına bir impuls verəcəyini hesab edirəm. 30 il düşmənlə olmuş iki ölkə arasında sülh yaratmaq çətin bir prosesdir. Bunun üçün yavaş-yavaş inteqrasiya və adaptasiya prosesi getməlidir. Məsələn, Ermənistanla sərhəddə sərhəd nəzarət məntəqəmizi qurana qədər belə bir məsələni mümkün hesab edərdilər. İndi isə hamı tərəfindən qəbul olunur və bu, Azərbaycanın beynəlxalq normalara görə suveren hüququ olduğunu bildirirlər. Ermənistan yaxşı başa düşür ki, 10 noyabrda imzalanmış üçtərəfli bəyanatın müddəti 2025-ci ildə bitir. O vaxta qədər sülh müqaviləsi imzalanması baş verməzsə, ondan sonra vəziyyətin necə davam edəcəyi sual altında olacaq. Yeni 2025-ci ildə Qarabağda müvəqqəti yerləşdirilmiş sülhməramlıların müddəti başa çatır. Azərbaycan artıq özünün sərhədlərinə nəzarəti təmin edib. Sülhməramlılar ərazilərimizi tərk edəndən sonra Qarabağda yaşayan ermənilərin gələcəyi

mütləq şəkildə Azərbaycanla bağlı olmalıdır və bunun alternativi yoxdur. Bütün bunları nəzərə alaraq deyə bilərəm ki, 2025-ci ilə qədər Ermənistan-Azərbaycan münasibətləri normalaşmalı, sülh müəvələsi bağlanmalı və suveren dövlətlərarası münasibətlər səviyyəsinə qalxmaldır”.

AĞ Partiya başqanının I müavini, siyasi şərhçi Əhəd Məmmədli bu il məsələnin həll olunmasını çox vacib hesab edir: “Rusların istəyi məlumdur, Qarabağ məsələsi ilə bağlı razılaşmalar, müzakirələr 10 noyabrda Rusiyanın iştirakı ilə imza atılan qərarlar üzərində davam etsin, hər hansı bir xarici ölkə bu məsələyə qarışmasın. Paşinyanın Moskvaya səfər edəndən sonra “Ukraynada Rusiyanın məğlubiyyəti Ermənistanın sonu deməkdir. Ermənistanın başına nələr gələcəyini təsəvvür etməyə belə qorxuram” deməsi sübut edir ki, Paşinyan da artıq Rusiya reysində getməyə razı olub. Əvvəl də Paşinyan Rusiya reysində idi. Amma o, bir neçə yerə eyni zamanda oturmağa çalışırdı. İndi anlamağa başlayıb ki, bu arzu mümkünə deyil. Bu səbəbdən də, Azərbaycanla münasibətlərdə, Qarabağ məsələsində, Zəngəzur məsələsində və Azərbaycanla mübahisəli digər ərazi məsələlərində Rusiyaya güvənməyi tərcih edir. Çünki regionda ona dəstək ola biləcək yeganə hərbi gücün Rusiya olduğunu görür. Paşinyan güvənli siyasətçi deyil. Ona görə biz Paşinyanın dediklərini yox, siyasi reallıqlara söykənərək, hərəkət etməyə davam etməliyik. Bu il

ərzində bu məsələni həll etməyi bacarmalıyıq. Rusiya münaqişənin dondurulmuş vəziyyətdə qalmasını istəyir. Bu isə Azərbaycanın maraqlarına cavab vermir. Kreml Ermənistanla yenidən nəfəs almağa imkan verəcək. Bölgədəki terrorçuların, separatçıların daha çox silahlanması və güclənməsinə imkanlar yaradacaq. Bu isə öz növbəsində yeni “status-kvo”nun yaranmasına səbəb olacaq. Qazanan tərəf Azərbaycandır, o səbəbdən Ermənistan daha çox güzəştə getməlidir. Əks təqdirdə, dövlət başçımız tərəfindən hansısa sülh müqaviləsinin imzalanacağını düşünürəm”.

Politoloq Tural İsmayilov isə qeyd etdi ki, Moskva görüşündən gözləntilər zəifdir: “Rusiya Ermənistanla praktiki təsir imkanlarını işə salmır. Güman etmirəm ki, Moskva görüşündə konkret nəticələr əldə olunsun. Çünki Azərbaycan və Ermənistan münasibətlərinin indiye qədər həll edilməməsinin və yaxşılaşmasının ən böyük səbəblərindən biri məhz Rusiyadır. Bu baxımdan, hələ də 10 noyabr 2020-ci il bəyanatının dördüncü maddəsi yerinə yetirilməyib. Hələ də rus sülhməramlılarının Xankəndi və ətraf rayonlardakı erməni, separatçı tör-töküntülərinin bölgədən uzaqlaşması ilə bağlı hansısa addım atması gözlənilir. Belə olan təqdirdə Moskva görüşündə hansısa konkret razılaşmaların əldə olunacağına şübhə ilə yanaşaram. Eyni zamanda Azərbaycan tərəfi sərhədlərin delimitasiyası, iki ölkə arasında

“Paşinyan Qərbin agentidir, onu Putin idarə edir” - Maksim Şevçenko

“Paşinyan şəxsən Vladimir Putinlə razılaşdırılmış bəyanatları səsləndirir”. Bu sözləri Oxu.az-a tanınmış rusiyalı jurnalist və ictimai xadim Maksim Şevçenko Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanın Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü (86,6 min kv.km) tanıdıqları barədə açıqlamasından sonra Rusiya mediasındakı ermənipərəst manipulyatorların yaratmağa cəhd etdikləri “fırtına”nı şərh edərkən deyib.

O bildirib ki, bu bəyanatlar, sadəcə, bir tamaşadır. “Mən müstəqil insanam, öz fikrim var və hər şeyi olduğu kimi izah etməyə hazıram. Bu bəyanatlar, sadəcə, bir tamaşadır. Rusiyada yalnız bir adamın - Prezident Vladimir Putinin fikrini dinləyin və bir də Bakı-İrəvan dialoqunda onun mövqeyini ifadə edən xarici işlər naziri Sergey Lavrovun. Bütün digər səslər və ya zingitilər zərrə qədər də əhəmiyyət kəsb etmir. Bu, sadəcə olaraq, Rusiya media məkanında və başqa haradasa əlatlıları olan müxtəlif erməni qruplaşmalarının mövcud vəziyyətə verdikləri reaksiya və bir-birinə qarşı təzyiqləridir”, - deyə M.Şevçenko qeyd edib.

Ekspertin sözlərinə görə, Putinin mövqeyi aydındır: “Vladimir Putinin birmənalı olaraq mövqeyi aydındır: Qarabağ - Azərbaycandır. Nikol Paşinyan isə hansısa Qərb agentidir, o, tamamilə Rusiya prezidentinin özü tərəfindən idarə edilir. Paşinyan nə Simonyandan, nə Zatulindən, nə Vardanyandan, nə də başqa oliqarxdan asılıdır. Paşinyanın şəxsən birbaşa Rusiya prezidentinə çıxışı var. Xatırlayın, Vladimir Putin ötən ilin noyabrında İrəvana səfər etdiyi zaman Nikol Paşinyan hava limanından Rusiya prezidentinin avtomobilinə minərək ayrılmışdı. Və anladığım qədər, Ermənistanın baş naziri Vladimir Putindən göstəriş almasa belə, ən azından, onun “istək”lərini dinləyirdi.

Qalan hər şey, təkrar edirəm, ermənilərin öz aralarında kiçikləşmələrdir. Onlar hamısı öz aralarında bir-birlərini “didirlər”, hakimiyyət günəşi altında yer əldə etmək üçün yarışır. Həmçinin bu müəyyən bir imic oyunudur”.

sülhün tezliklə əldə edilməsi və bir çox digər məsələlərdə razılıq əldə edə bilər. Məhz Azərbaycanın mövqeyi də burada xüsusi qaldırılacaq. Hesab edirəm ki, Azərbaycan tərəfi sərhədlərin demarkasiya və delimitasiya prosesi ilə bağlı daha əməli və işlək mexanizmlərin hazırlanması üçün təkid edə bilər”.

□ **Cavanşir ABBASLI**
“Yeni Müsavat”

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin və birinci xanım Mehriban Əliyevanın Litva Respublikasına rəsmi səfəri ölkəmizin xarici əlaqələrinin coğrafiyasının genişlənməsi baxımından mühüm əhəmiyyətə malikdir. Belə ki, səfər çərçivəsində bir sıra yüksək səviyyəli görüşlər keçirilib və ikitərəfli sənədlər imzalanıb.

Litva Azərbaycanın müstəqilliyini tanıyan ilk ölkələrdən biridir (20 dekabr 1991-ci il). İki ölkə arasında diplomatik münasibətlər 1995-ci ildə qurulub. 2007-ci ilin aprelində Litvanın Azərbaycanda, həmin ilin sentyabrında isə ölkəmizin Litvada səfirliyi açılıb.

Milli Məclisdə Litva ilə parlamentlararası əlaqələr üzrə işçi qrup, Litva Seymində isə Azərbaycanla parlamentlərarası əlaqələr qrupu fəaliyyət göstərir.

AZƏRTAC-ın xəbərinə görə, 2022-ci ildə Litva ilə Azərbaycan arasında ticarət dövryyəsi təxminən 33 milyon ABŞ dolları olub. Azərbaycandan Litvaya 36 milyon ABŞ dolları məbləğində sərmayə qoyulub.

Qeyd edək ki, bu səfər Prezident Əliyevin Litvaya sayca 4-cü səfəridir.

Son bir ildə həyata keçirilmiş yüksək səviyyəli təmaslar 2022-ci il mayın 17-19-da Litva Respublikasının Prezidenti Gitanas Nausėdanın Azərbaycana rəsmi səfəri, 2023-cü il yanvarın 18-də Davosda keçirilmiş görüş və hazırkı rəsmi səfər eyni ölkə arasında gücləndirilmiş siyasi dialoqun mühüm göstəriciləridir. Litvanın Klyappeda dəniz limanı Baltik regionunda ən böyük limandır.

Politoloq Qabil Hüseynli

“Yeni Müsavat”-a bildirdi ki, Litva Avropa İttifaqının və NATO-nun tamhüquqlu üzvüdür. Bu baxımdan, Azərbaycan Litva ilə əməkdaşlığı, bu sahədə onun təcrübəsini əhəmiyyətli hesab edir: “Azərbaycan Litva ilə iqtisadi əlaqələrin genişləndirilməsinə, kapital qoyuluşuna, müxtəlif iqtisadi layihələrin birgə həyata keçirilməsinə xüsusi əhəmiyyət verir. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin və birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın Litva səfəri, səfər çərçivəsində keçirilən görüşlər, imzalanan sənədlər iki ölkə arasında siyasi, iqtisadi əlaqələrin inkişafına yeni impuls verəcək. Litvanın Azərbaycana marağı hər il artmaqdadır. Bunun nəticəsidir ki, Azərbaycanda fəaliyyət göstərən Litva şirkətlərinin sayı da çoxalır. Bütün bunlar onu deməyə əsas verir ki, Azərbaycan və Litva iqtisadi tərəfdaş kimi daha yüksək zirvələrə qalxmaq imkanı qazana bilər. Azərbaycan Litva üçün cəlbedici ölkədir. Litva da Azərbaycan üçün. Hər iki ölkənin imkanları qarşılıqlı maraqa yaradır, əməkdaşlığın ciddi potensialı var və bu potensial dövrlər arasındakı münasibətləri daha sıx, eyni zamanda uzunmüddətli mərhələyə daşıyacaq. Azərbaycan öz enerji təhlükəsizliyini 100 faiz təmin edir. Eyni zamanda ölkəmiz Avropa İttifaqı üzvlərinin də enerji təhlükəsizliyinə töhfə verir. İxracatda

Azərbaycan Baltik dənizinə çıxır - Prezidentin Litvaya 4-cü səfəri

Litva-Azərbaycan əməkdaşlığında yeni mərhələ, perspektivlər...

neft, qaz, elektrik enerjisi, neft-kimya məhsulları var, başqa sözlə, Azərbaycanın enerji resurslarına ehtiyac kifayət qədər böyükdür. Azərbaycanın son illərdə əldə etdiyi böyük uğurlar dayanır və təsadüfi deyildi ki, ölkə rəhbərinin rəsmi səfəri əməkdaşlıq üçün yeni üfqlərin açılması, vacib sənədlərin imzalanması ilə müşayiət olundu. Litva Asiya ilə Avropanın kəsişdiyi məkanda yerləşən Azərbaycanın global ticarətdə ən mühüm rollar-

dan birini oynadığını və oynayacağını növbəti dəfə bəyan elədi”.

Ekspert qeyd etdi ki, Avropa İttifaqı Azərbaycanın əsas ticari tərəfdaşdır, Litva da Avropa İttifaqının üzvü kimi bu əməkdaşlıq münasibətlərinin bir parçası olaraq Azərbaycanla əlaqələrin gələcəyinə də inamla baxır: “Azərbaycan da öz növbəsində Litva ilə strateji münasibətlərin

davamında, biznes əlaqələrinin möhkəmlənməsində maraqlıdır. Azərbaycan Litva vasitəsilə Baltik dənizinə çıxır. Litvada geniş maliyyə və vergi imtiyazlarına malik yeddi azad iqtisadi zona var. Ölkə sürətli rəqəmsal infraqururktura malikdir və münasib tariflərə əsaslanan bu infraqururktur Avropa İttifaqında ən yaxşılar sırasındadır. Ölkənin digər üstünlükləri yaxşı inkişaf etmiş şose və dəmir yolu xətləri, hava və dəniz nəqliyyatı sahəsindədir. Litva ərzaq məhsullarını 150-dən artıq ölkəyə ixrac edir. Gənclərin 56 faizi ali təhsilə malikdir və bu göstəriciyə görə Litva Avropa İttifaqında lider mövqeyindədir. Ölkədə adam başına düşən ümumi daxili məhsulun payı ən sürətlə Avropa İttifaqının orta göstəricisinə yaxınlaşıb və bu reytingdə o, İrlandıyadan sonra gəlir. Bütün bunlar Azərbaycana da Litva ilə əməkdaşlığı gücləndirməyə stimül verir. Bu cür imkanlara malik ölkə ilə Azərbaycanın əməkdaşlığının genişləndirilməsi əhəmiyyətlidir”.

□ **Etibar SEYİDAĞA**
“Yeni Müsavat”

ABŞ-ın İrəvana sanksiyaları qüvvəyə mindi - münasibətlərdə çat

Rusiyanın sanksiyalardan yayınmasına kömək edən erməni şirkətləri cəzalandırıldı və Vaşinqton bu ölkənin özbaşınalıqlarına göz yummadı; ekspertlər isə fərqli düşünürlər

ABŞ Ermənistanın bir neçə müəssisəsinə və bu ölkədə qeydiyyatdan keçmiş daha bir neçə şirkətə sanksiya tətbiq edib. “Yeni Müsavat”ın məlumatına görə, sənəd ABŞ-ın federal reyestrində dərc edilib və mayın 23-də qüvvəyə minib.

ABŞ Ticarət Nazirliyi Ermənistanın “Medisar” şirkəti də (sənaye və laboratoriya kimyası idxalı ilə məşğul olan) daxil olmaqla, 71 müəssisəyə qarşı ixrac məhdudiyyəti tətbiq edib. Ermənistanda qeydiyyatdan keçmiş bir neçə şirkət, o cümlədən “Tako MMC” (digər adı Rusiyanın “Radioavtomatika” MMC-nin tərəfdaşı olan “Taco” MMC) və “Milur Electronics MMC” (mikrosxem istehsal edən “Milandr”ın Ermənistan filialı) da daxil olmaqla, ABŞ-ın Rusiya əleyhinə sanksiyalarına məruz qalıb. Digər şirkətlər Rusiyanın 69 müəssisəsi (onlar Rusiyanın hərbi-müdafiə kompleksinə dəstək verir-red.) və Qırğızstanın “Tro.Ya” (elektron avadanlıq və komponentlərin tədarükçüsü) şirkətidir.

Xatırladaq ki, uzun illərdir Ermənistan İrana da sanksiyalardan yayınmağa kömək

edir. Buna baxmayaraq, ABŞ və digər Qərb dövlətləri neçə illərdir buna göz yumurdu. Ermənistanın istər İranla bağlı, istərsə də Rusiya ilə bağlı sanksiyalardan yayınmaqda vasitəçi rolunu oynamasına aid kifayət qədər dəlillər olsa da, sanksiyaları tətbiq edən və əsas dəstəkciləri olan Qərb bloku ölkələri bununla bağlı Ermənistanla qarşı hər hansı ciddi bir addım atmırdı.

Amma nəhayət ki, ABŞ İrəvanın bu aşkar özbaşınalığına göz yummadı və

sanksiya qərarı verdi. Gözlənilir ki, ABŞ-la Ermənistan arasındakı münasibətlər bu qərar səbəbindən gərginləşəcək.

ABŞ-ın Ermənistanla sanksiyaları İrəvan-Vaşinqton xəttində hansı mənfi nəticələr verəcək?

Deputat Razi Nurullayev “Yeni Müsavat”-a bildirdi ki, bu sanksiyalar Paşinyan iqtidarını cəzalandırmaq anlamına gəlmir. Onun fikrincə, Rusiyanın sanksiyalardan yayınmasında köməklik

edən şirkətlərə, erməni iş adamlarına zərərdir. Deputat hesab edir ki, başqa ölkə olsaydı, Birləşmiş Ştatlar birbaşa hökumətə qarşı sərt tədbirlər görərdi. “Ancaq Ermənistanla münasibətdə belə yanaşmalardan qaçılır. Burada Amerikadakı erməni lobbisinin güclü olması da mühüm rol oynayır. İkincisi, Ermənistan bu addımlarını iqtisadi blokadada qalması ilə əsaslandırmağa çalışır. Bu ölkə İrana da sanksiyalardan yayınmaqda dəstək verir. Ancaq İrəvan dip-

lomatik kanallarla Qərbdə olan tərəfdaşlarına izah etməyə çalışır ki, başqa yolumuz yoxdur, iqtisadi blokadada qalmışıq, bunu özümüz üçün etməyə məcburuq”, - deyər R.Nurullayev belə şərh etdi. **Millət vəkiliin sözlərinə görə, bundan sonrakı mərhələdə Vaşinqtonun İrəvana mövqeyi sərt olacaq:** “Çünki Ermənistanın blokadadan çıxması öz əllərindədir. Sülh müqaviləsi ilə bağlı təkliflər verilib, Paşinyan Qarabağın Azərbaycanla aid olduğunu tanıyıb, bundan sonra Ermənistan sülhdən yayınıb uzadacaqsa, öz günahı sayılacaq”.

Siyasi ekspert Azad Məsiyev hesab etmir ki, cəzalar İrəvana yönəlib. Onun bildirdiyinə görə, Birləşmiş Ştatlar öz kadrını bütün həmlələrdən qoruyur: “Vaşinqton Paşinyan iqtidarından strateji məqsədlər üçün istifadə edir. ABŞ çağırış etdi ki, rus hərbiçilərinin sərhədlərdən çıxarsınlar, KTMT-ni tərk etsinlər, Gümrüdəki bazanı evakuasiya etsinlər. Buna görə müəyyən lobbidən Ermənistanla təzyiq edilməkdədir. Ancaq sanksiyalar Rusiyaya dəstək verən, Rusiya ilə əməkdaşlıq edən şirkətlərə tətbiq olunub. Əslində bu sanksiya Ermənistan hökumətinə şamil olunmayıb, ruslarla işləyən müəssisələr cəzalandırılır. Bununla Paşinyan daha da qorunur, əli gücləndirilir. Çünki həmin şirkətlər Ermənistanda Rusiya ilə yaxınlığı olan müxalifəti, qüvvələri maliyyələşdirir”.

Hüquq müdafiəçisi Xəzər Teyyublu açıqlamasında ABŞ-ın Ermənistanla işğalçı və təcavüzkar olmasına görə

sanksiya tətbiq etmədiyini xatırladı: “Əksinə, Birinci Qarabağ müharibəsi zamanı Ağ Evin indiki rəhbəri Cozef Baydenə Azərbaycana hərbi yardımları veto qoyan bədnam “907-ci düzəliş”in müəlliflərindən biri oldu. İndi Bayden prezidentdir və ermənipərəst siyasət yürüdü, Paşinyanı müdafiə edir, sizcə, Ermənistan dövlətinə sanksiya qoyarmı? Bu, Rusiyanı sanksiya zərbələrindən qoruyan şirkətlərə aiddir. Ümumiyyətlə, Ermənistanla Rusiya arasında ticarət dövryyəsi artıb. Ermənistan şirkətləri Avropa mallarını öz tələbatı kimi sifariş edir, sonra identifikasiya kodunu dəyişib Rusiyaya satırlar. Ermənistan iqtisadiyyatı isə ruslardan asılıdır. Ölkədə əksər firmalar Rusiyaya bağlıdır. Ona görə Vaşinqton sanksiyaları Ermənistandakı rus təsir dairəsinə tətbiq edib”. Hüquq müdafiəçisi Vaşinqton-İrəvan münasibətlərinin gərginləşməsinə hələlik gözləmir: “Lavrov açıq dedi ki, amerikalılar onlara təhlükəsizlik zəmanəti verir, əvəzində rusları qovmağa çağırır. Amma rus diplomat yada saldı ki, amerikalılara güvənmək olmaz, onlar Misirdə, Əfqanıstanda tərəfdaşlarını yarıyolda qoyublar. Gürcüstanda Sakaxvilini də yarı etdilər. Gələcəkdə Zelenskinin də arxasından çəkiləcəkləri istisna deyil. Ona görə oxşar aqibəti Paşinyan da yaşaya bilər. Həmçinin Azərbaycanla sülh danışıqlarında Ermənistan hakimiyyəti Rusiyanın istəklərinə uyğun konyuktura nümayiş etdirsə, o halda ABŞ-la əlaqələri pisləşə bilər”.

□ **Emil SALAMOĞLU**
“Yeni Müsavat”

BMT Təhlükəsizlik Şurasında və Bretton-Vuds institutlarında islahatların aparılmasının vaxtı çatıb və onları “bugünkü dünyanın realıqlarına” uyğunlaşdırmaq lazımdır. Bunu BMT-nin baş katibi Antoniu Quterreş Xirosimada keçirilən G7 sammitindən sonra mətbuat konfransında deyib.

“Qlobal maliyyə arxitekturası köhnəlib, işləmir və ədalətsizdir”, - deyərək A.Quterreş bildirib. BMT-nin baş katibinin sözlərinə görə, COVID-19 pandemiyası və Ukraynadakı münaqişənin yaratdığı “iqtisadi sarsıntılar qarşısında” qlobal maliyyə sistemi “qlobal sığorta şəbəkəsi kimi əsas funksiyasını yerinə yetirə bilməyib”.

Aprel ayında BMT Təhlükəsizlik Şurasının iclasında çıxış edən A.Quterreş bildirmişdi ki, BMT ölkələrinin əksəriyyəti Təhlükəsizlik Şurasında islahatların aparılmasının zəruriliyini bildirir.

Yada salaq ki, ilk dəfə Türkiyə Prezidenti Ərdoğanın səsləndirdiyi “Dünya 5-dən böyükdür” təklifindən sonra Azərbaycanın dövlət başçısı İlham Əliyev də bu mövzunu müxtəlif səviyyələrdə gündəmə gətirib.

“BMT ilə bağlı məsələlər artıq dünyada uzun illər müzakirə edilir, BMT-dəki islahatlar haqqında fikir mübadiləsi aparılır. Mən çıxışlarımdan birində bildirmişdim ki, bu islahatlara böyük ehtiyac var. Hesab edirəm ki, Təhlükəsizlik Şurasının tərkibi genişləndirilməlidir. Bir daimi yer mütləq İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının üzvünə verilməlidir və İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı özü məsləhətləşmələr əsasında bu namizədi irəli sürməlidir. Digər daimi yer Qoşulmama Hərəkatına verilməlidir və Qoşulmama Hərəkatına sədrlik edən ölkə bu yerə sahib olmalıdır. Hesab edirəm ki, bu, ədalətli olar. Çünki İkinci Dünya müharibəsindən artıq 80 ilə yaxın vaxt keçir, dünya dəyişib və bu dəyişikliklər sürətlə davam edir. Ona görə, hesab edirəm ki, bu islahatlar daha ədalətli və təhlükəsiz dünyanın yaradılmasına xidmət göstərəcək”, - deyərək İlham Əliyev bildirib.

Bəs regional münaqişələrin həllində, beynəlxalq sülh və təhlükəsizliyin qorunmasında faktiki lüzumsuz və amorf quruma çevrilmiş BMT TŞ-də islahat mümkünmü? Böyük monopolist dövlətlər buna razı olacaqmı?

Politoloq Yeganə Hacıyeva “Yeni Müsavat”a bildirdi ki, İkinci Dünya müharibəsindən sonra brettton woods beynəlxalq ticarət sistemi məhz qalib tərəfin özünü maraqlarını qlobal bir konsepsiyada qəbul etdirmək və ümumilikdə daha sonrakı mərhələlərdə dünya müharibələrinin olmaması üçün sülhün formalaşması kon-

Ərdoğan və Əliyevin “dünya 5-dən böyükdür” təklifi gerçəkləşir

BMT baş katibi də dilə gəldi - "islahatlara ehtiyac var" dedi

sepsiyasını tətbiq etdi: “İlkin mərhələdə bu konsepsiyayı irəli sürərək brettton woods beynəlxalq ticarət sisteminin əsasını qoyanlar ümumilikdə qlobal səviyyədə bir sıra dövlətlərin maraqlarının müdafiəçisi qismində meydan gəldilər. Onlar hesab edirdilər ki, İkinci Dünya müharibəsindən sonra formalaşan bu sistem ümumilikdə həm də sülh və sabitliyə gətirəcək. Bu sistemin formalaşması qloballaşmanın ilkin mərhələsi idi. Burada da vacib alət kimi BMT və BMT Təhlükəsizlik Şurası oldu. Təhlükəsizlik Şurası brettton woods beynəlxalq sisteminin formalaşmasında mexanizm kimi nəzərdə tutuldu və get-gedə dünyaya üç hissəyə, üç sinifə bölündü. Nəticədə bütün dünyada bərabərsizlik artdı. Təhlükəsizlik Şurasının daimi üzvlərinin əsas missiyası BMT-ni öz maraqlarını yeritmək üçün alət kimi istifadə edərək Afrika, Yaxın Şərq kimi regionlarda resurslar ələ keçirmək oldu. BMT TŞ-də ən çox qazanan ölkə həmişə Fransa olub.

Son illərdə, xüsusən COVID-19 pandemiyası zamanı brettton woods sisteminin, yeni BMT TŞ-nin dünya üçün məsələ bəzə vermədiyi, yetersiz olduğu bir daha ortaya çıxdı. 2022-ci ildə Rusiyanın Ukraynaya hərbi hücumu isə qlobal səviyyədə problemləri, BMT TŞ-nin tamamilə iflic olduğunu ortaya çıxardı. BMT TŞ-nin beç daimi üzvündən biri BMT-nin üzvü olan dövlətin ərazisinə hərbi hücum etdi və ərazisinin bir hissəsini işğal elədi. TŞ-nin digər üzvü bu məsələni müzakirəyə çıxardı. Amma 5 daimi üzvdən biri olan aqressor dövlət buna veto qoydu. Beləliklə, TŞ-nin iflic, işlək olmadığı bir daha isbat oldu. Bu sistemin özünü doğrultmadığı, islahatlara ehtiyac olduğu şəxsizdir.

İdarə edənlərlə idarə olunanlar arasında uçurum, qeyri-uzlaşma bu sistemi iflic vəziyyətinə gətirdi. BMT TŞ dəfələrlə beynəlxalq hüquq çəynəyib. Artıq dünyada onlara etimad qalmayıb”.

Ekspert qeyd etdi ki, BMT-nin dünyanın bir nömrəli beynəlxalq təşkilatının Təhlükəsizlik Şurası xristian klubu kimi tanınır: “İslahatlara ciddi ehtiyac var. İlk növbədə daimi üzvlər sırasında iki milyardan çox müsəlmanı təmsil edən dövlət olmalıdır. İslam dünyasının maraqları brettton woods sisteminə qorunmadı və qorunmur. Ona görə də İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının ro-tasiya qaydasında müəyyən edəcəyi bir müsəlman dövləti TŞ-nin daimi üzv olmalıdır. BMT-nin yenidən qurulması, orada islahatlar aparılması məsələsi son illərdə gündəmin əsas müzakirə olunan məsələlərindən birinə çevrilib. Hamı yaxşı bilir ki, Təhlükəsizlik Şurasının 5 daimi üzvü olan ölkələr özlərinin veto hüququndan istifadə edərək fərqli xarakterli məsələlərin müzakirəsi zamanı həmin məsələlərə dair qərar və qətnamələrin qəbul edilməsini bloklayırlar. Bu nöqteyi-nəzərdən BMT dünyanın bütün coğrafi mövqelərini əhatə edən qlobal xarakterli məsələləri müzakirə edərkən həmişə bu 5 dövlətin geosiyasi maraqlarının toqquşmasından irəli gələn qərarlıqlara tuş gəlir və bu səbəbdən də səmərəli fəaliyyət göstərə bilmir. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev də BMT-nin yenidən qurulması, eyni zamanda qurumun həm Təhlükəsizlik Şurasının, həm də Baş Məclisinin fəaliyyətini artırmaq üçün təkliflər verib. Məlum olduğu kimi, BMT

Təhlükəsizlik Şurasının 5 daimi, 10 da keçici, 2 il müddətinə seçilmiş üzv ölkəsi var. Keçici üzvlərin heç bir veto qoymaq səlahiyyəti yoxdur. Onların tərkibi hər iki ildən bir təzələnilir. Amma 5 daimi üzv orada qəbul edilən qərarların hamısını öz nəzarətində saxlayır. Ona görə də bu gün bir çox dövlətlər-islam ölkələri, Qoşulmama Hərəkatı, digər qurumlar tərəfindən belə səslər eşidilməkdədir ki, Təhlükəsizlik Şurasının tərkibi genişləndirilməli, oraya yeni üzvlər qəbul olunmalıdır. Almaniya kimi böyük dövlət Təhlükəsizlik Şurasının daimi üzvlüyünə iddia edir. Bunu demək mümkündürsə, BMT-nin ilk növbədə, Təhlükəsizlik Şurasının üzvlərinin tərkibinin dəyişdirilməsini, onların sayının 15-ə qaldırılmasını təklif edən dövlətlər çoxdur. Azərbaycan da, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı da, Qoşulmama Hərəkatı da bu mövqedədir. BMT-nin işini daha səmərəli qurmaq üçün Baş Məclisində dəyişikliklər aparması təklifləri var. Bir sözlə, BMT-nin dünyada sülh və əmin-amanlığın başlıca qoruyucusu kimi səmərəli fəaliyyəti üçün bu təşkilatda ciddi struktur islahatlarına ehtiyacın olduğunu əksər dövlətlər deyir. Artıq elə vəziyyət gəlib yetişib ki, BMT baş katibi də BMT-də islahatların vacibliyindən danışır.

Lakin islahatlar təklifinin reallaşmasına məhz Təhlükəsizlik Şurasının daimi üzvləri olan dövlətlər-brettton woods sisteminin üzvləri imkan vermirlər. Eyni zamanda Türkiyənin TŞ daimi üzvü olmasını istəmir. Çünki onlar BMT-nin öz monopolialarından çıxmasına qarşıdır”.

□ **Etibar SEYİDAĞA, “Yeni Müsavat”**

Prezident ATƏT PA-nın sədrini qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev mayın 23-də ATƏT Parlament Assambleyasının sədri xanım Marqareta Sederfelti qəbul edib.

Prezident İlham Əliyev mayın 23-də Monteneqro parlamentinin sədri xanım Danijela Curović qəbul edib.

Dövlətimizin başçısı ikitərəfli əlaqələrimizin yaxşı səviyyədə olduğunu bildirib. Prezident İlham Əliyev hazırkı dövrdə Avropanın enerji təchizatının şaxələndirilməsi məsələsində ölkəmizin önəmli tərəfdaşa çevrildiyini deyib, Azərbaycanla Monteneqro arasında müxtəlif sahələrdə, o cümlədən nəqliyyat və energetika sahələrində də əməkdaşlığın genişləndirilməsinin önəmini vurğulayıb.

Danijela Curović Azərbaycanla Monteneqronun dost ölkələr olduğunu vurğulayaraq, Milli Məclis və ATƏT Parlament Assambleyasının birgə təşkilatçılığı ilə “Yaşıl iqtisadiyyat, nəqliyyat əlaqələndirilməsi və dayanıqlı inkişaf vasitəsilə təhlükəsizlik və sabitliyin təşviqində milli parlamentlərin rolu” mövzusunda beynəlxalq konfransın Bakıda keçirilməsinin önəminə toxunub, bu tədbirdə enerji və ərzaq təhlükəsizliyi, həmçinin digər mühüm məsələlərin müzakirə olunduğunu bildirib. Monteneqro parlamentinin sədri konfrans çərçivəsində Zəngilan rayonuna səfərin də təşkil ediləcəyini və işğaldan azad edilmiş ərazilərimizdə yenidənqurma işləri ilə yerində tanış olacaqlarını diqqətə çatdırıb.

Qonaq Monteneqronun Azərbaycanla enerji sahəsində əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsində maraqlı olduğunu vurğuladı. Ölkələrimiz arasında çarter aviareyslərinin həyata keçirildiyini deyən Danijela Curović bunun turizm sahəsində əlaqələrin genişlənməsinə töhfə verdiyini qeyd edib, gələcəkdə bu istiqamətdə də əməkdaşlığı dərinləşdirmək üçün yaxşı imkanların olduğunu bildirib.

Görüşdə həmçinin sərmayələr sahəsində əməkdaşlıq məsələləri də müzakirə olunub.

İrəvan Bakını ikinci dəfə BMT-yə şikayət etdi

Ermənistan Azərbaycanın Laçında sərhəd-buraxılış məntəqəsi qurmasına görə ikinci dəfə BMT-nin beynəlxalq məhkəməsinə müraciət edib.

Bunu Ermənistanın beynəlxalq hüquq məsələləri üzrə nümayəndəsi Yegişe Kirakosyan deyib.

“Sərhəd-buraxılış məntəqəsinin qoyulmasından sonra ikinci dəfə BMT-nin beynəlxalq məhkəməsinə müraciət etdik. İrəvan ümid edir ki, Haaqa iddiamızla bağlı yekun qərar qəbul olunana qədər Laçın dəhlizində maneəsiz hərəkət tələbi ilə Bakıya qarşı müvəqqəti tədbir görəcək”, - Kirakosyan bildirib.

Şagirdlərin dezinfeksiyası

Zamin Hacı
 zaminhaci@gmail.com

Yaxud sosial vəziyyətdə dərəcəli yanıqlar

Mövizə keçməzdən öncə bir yazımıza gələn oxucu rəyini bura qoyaq. Diqqətli oxucular xatırlayar, təzəlikcə YAP partiyanın nüfuzuna xələl gətirən 15 nəfəri öz sıralarından qovmuşdu, bu isə bizim marağımızı cəlb etmişdi. O adamlar konkret olaraq kimdir, nəçidir, YAP-ın nüfuzuna hansı üsullarla xələl gətirmişlər, yeni siyasi partiya qanunu qüvvəyə minmişdir və 15 nəfəri azalarsa, bu, YAP-ın Ədliyyə Nazirliyində yenidən qeydiyyatına əngəllər törədə bilərmə və sairə - ortada dolayan suallar çoxdur, hətta bəzən sualların qaranlıq meşəsində azıdır. Hazırda da axtarışlarımız davam edir. Meşə demişkən, fürsətdən istifadə edərək 23 may - meşəbəyilər bayramı münasibətilə hörmətli ekologiya zəhmətkeşlərimizi təbrik edirik.

Nəsə, söhbət mənasız yerə çox uzandı, nəhayət, köhnə dostumuz Məğrüb Bədəlsoyun rəyini yazıram: "O 15 nəfər yəqin pensiya yaşına çatıb işdən çıxarılan məktəb müəllimləridir. Onların əmək haqqının, yanılmırsa, 2 faizi YAP-a üzlük haqqı kimi məcburi tutulur. Pensiyaçılarından isə bu pulu məcburi tutmaq çətindir. Könüllü vermək istəməyənlər də partiyanın nüfuzuna, büdcəsinə ləkə saldıqlarına görə partiya sıralarından qovulurlar". Ola bilər. Qədim zamanlarda işlətdiyimiz üsulla "hər versiyanın yaşımaq haqqı vardır" yazıram.

Mövzu isə ele təhsil sisteminə rast gəldiyimiz qəribə statistikalar. Məsələn, bu yaxında mən nazirliyin, ya da Bakı Təhsil Şöbəsinin adından bir məlumat oxumuşdum: "Keçən il paytaxtda 91 uşağın məktəbdən yayınması müəyyən edilib, onlar təhsilə cəlb olunmuşdur" və sairə. Bizim ev məktəbin yanındadır, mən özüm hər gün hasardan aşırıb dərslərdən qaçan azı 191 uşağın ayağından tuturam ki, yere deyib başları partlamasın, sonra xəstəxanada müalicəsiz qalıb ölməsinlər.

Yeri gəlmişkən, buradan səhiyyə sistemimizə və sosial müdafiə işinə baxan bir sürü müftəxora 2 yaşlı balakənli uşağın müalicəsində göstərdikləri yaramazlığa görə "ayıb olsun" deyirəm. Uşağın fotosu internetdə yayılıb. Keçən il 27 dekabrda uşaq evdə yanib, Balakən xəstəxanası Bakıya göndərilib. Paytaxtın Nərimanov Tibb Mərkəzindəki yanmış mərkəzində isə 2-ci dərəcəli yanıqları olan uşağı cəmi 2 gün saxlayıb, 30 dekabrda faktiki başlarından ələyiblər. Adını da qoyublar guya evdə ambulator müalicəyə göndərilir. Nəyə görə? Çünki uşaq kasıb ailədən. Ata gözetçi, ana işsiz. Bakı xəstəxanalarında buna kim yiyə duracaq, heç kim... Nəticədə 5 aydır yazıq uşağın yanmış yerləri sağalmır. Ailəyə yardım da vermirlər gedib dərman alsın. Əvəzində deputatlar hər dəfə millətə uşaq pulu vəd edirlər. Türk şairi demişkən: "Ümit fakirin ekmegi, ye, Memet, ye". Uşağın yanmış dərəcəsi həm də onun ailəsinin ölkəmizdəki yerini göstərir - 1-ci sort insanlar da var, 2-ci dərəcəli də.

Qayıdaq 91 uşağın dərslərdən yayınması məsələsinə. (İndi dəqiqləşdirdim, insan alverinə qarşı mübarizə üzrə milli koordinatorun xəbəri imiş. Bizdə belə vəzifə də var, muştuluğumu verin). Bütün il boyu cəmi bu qədər şagird tapıb məktəbə qaytarıblar. İnənin daşa dönsün. Hər dəfə baxırıq 13 yaşlı uşaqlar hətta ərə gedir, nişanlanır, qoşulub qaçır. Şagirdləri məktəbə bağlayan iplər süzüldü, üzülüb.

O mənada, Şekidəki məktəbdən dünən gələn "27 nəfər müəllim və şagird zəhərlənib" xəbəri anlaşılandır. Deyir məktəbə dezinfeksiya dərmanı töküblərmiş. Məktəb laboratoriyasında siçanlar və qurbağalar yerinə birbaşa uşaqlar üzərində təcrübə qurulması maraqlı prosedurdur. Adətən belə məqamda ağsaqqal və ağbirçəklər "bizim vaxtımızda müəllimə hörmət vardı, sovetin məktəbi belə deyildi" söyləyir, mən söyləmirəm. Bundan da pis idi, açığı.

Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan srağagün yenə çox sevdiyi "Morze dili"ndə sülhdən danışdı, "mus-mus" dedi. Hətta dodaqaltı "Mustafa" da söylədi. Amma gəl ki, əməldə, yəni Bakının 5 məlum prinsipi əsasında sülh müqaviləsinin imzalanması məsələsində bu dəfə də yetərincə səmimi ola bilmədi. Yenə də bəhanələri sıralandı.

Misal üçün, Paşinyan bir yandan deyir ki, iyunun 1-də Kişinyovda sülh sənədinin imzalanması mümkündür, o biri yandan isə Bakı-Xankəndi dialoqu üçün "beynəlxalq zəmanət"dən dem vurur. **Sitat:** "Azərbaycanla sülh sazişi və münasibətlərin qurulması ətrafında intensiv danışıqlar aparılır və biz mətnlə bağlı ən qısa zamanda razılığa gəlib imzalamağa ümid edirik. Beynəlxalq ictimaiyyətin istəyi Azərbaycan və Ermənistanın bir-birinin ərazi bütövlüyünü tanıması yönündədir. Biz bu məntiqə razıyıq və bu məntiqə danışıqlar aparırıq, Bakı-Xankəndi dialoquna zəmanət verən beynəlxalq mexanizmlərin də son dərəcə vacib olduğunu vurğulayıq".

Beləcə, təzədən köhnə havaya qayıtdı. Axı hansı beynəlxalq mexanizmlər? Ondansa yaxşı olardı ki, erməni baş nazir Qarabağdakı 10 minlik qanunsuz silahlı dəstələrin ərazimizdən tam çıxarılma tarixini deydi. Çünki 10 noyabr sənədinin tələbi olan tərk-silah reallaşmayınca, nə Ermənistanla ədalətli sülh, nə də erməni icması ilə konstruktiv dialoq mümkün olacaq.

Sülh sənədinin imzalanmasına ayrılan zaman isə çox az qalır. Bu minvalla Ermənistan və onun xalqı üçün sonuncu və unikal şans pəncərəsi bağlana bilər. Həm də həmişəlik. Bu xüsusda siyasi müşahidəçilər hesab edir ki, əgər iyulda (Brüsseldə) də mətni rəziləşdirmək mümkün olmazsa, onda yeni müharibə və ya genişmiqyaslı hərbi toqquşma ehtimalı kəskin artacaq.

Bunu isə Rusiya da ciddiylə almalıdır. O Rusiya ki, hələ də Qarabağdakı erməni silahlı quldurlarının əsas himayəçisi olaraq qalır. Halbuki Putinin də imzası duran 10 noyabr üçtərəfli sənədinin 4-cü bəndi Moskvadan bunun əksini tələb edir. Ötə yandan, Azərbaycanın əlini gücləndirən, ona antiterror əməliyyatı üçün əsas verən bənd də elə budur. Həmçinin də Zəngəzur dəhlizi ilə bağlı həyata keçməmiş qalan 9-cu bənd...

Paradoksa bax, Rusiya rəsmiləri az qala, hər həftə bəyan edirlər ki, sülh üçün 10 noyabr üçtərəfli razılaşmasının alternativisi yoxdur? Amma elə Moskvanın özü həmin sənədi saymır (4 və 9-cu bəndlər). O halda Rusiya Bakının qanunsuz dəstələrə qarşı sərt addımlarına hansı əsasla etiraz edəcək?

Ermənistan üçün tarix bəlli oldu: uzağı iyulda... - taledən qaçmaq olar, coğrafiyadan yox!

Paşinyanın "sülh rəqsi" nə ilə bitəcək - proqnozlar; İrəvan üçün sonuncu və unikal şans pəncərəsi də bağlana bilər, əgər...

Yeri gəlmişkən, buna zaman günbəgün artmaqdadır. O sırada Qarabağda müvəqqəti yerləşdirilmiş Rusiya "sülhməramlı" qüvvələri separatçı-quldurların qanunsuz əməllərinə göz yummağa davam edir. Bu da "isti faktlar".

İki gün öncə separatçı kriminal elementlər Xocalıda növbəti dəfə atış təlimləri keçiblər. Bu haqda Caliber.az görüntü paylaşmış. Videoda separatçıların qanunsuz silahlı dəstələrinin Xocalıdakı poliqonda rus "sülhməramlıların" gözü qarşısında atış hazırlığı və digər döyüş təlimləri keçdiyi görünür.

"Sülhməramlı" kontingentlə separatçı ünsürlərin işbirliyini təsdiqləyən başqa bir analogi video fakt da üzə çıxıb. "Rus sülhməramlılarının müvəqqəti məsuliyyət zonasında separatçılar öz "post"ları arasında yerdəyişmələri məqsədli şəkildə aparırlar, təhlükə realdır".

"Yeni Müsavat"ın məlumatına görə, bu sözləri Axar.az-a Qarabağda Rusiya hərbiçilərinin müvəqqəti məsuliyyət bölgəsində separatçıların qanunsuz dağılmasını himayə etməsi haqda danışan **hərbi ekspert Üzeyir Cəfərov** deyib.

"Baxın, Rusiya MN az qala hər gün atəşkəs rejiminin pozulması ilə bağlı məlumat yayır. Ancaq biz bir dəfə də olsun Ermənistan və separatçıların törətdiyi təxribatlar haqqında Rusiya MN-in məlumat yaydığını görmədik. Özləri isə separatçıların "post"ları ara-

sında silah və hərbi texnikanın daşınmasına göz yumur və onları "təhlükə"lərdən qoruyurlar. Çünki münafişinin bitməsinə istəməirlər", - deyərək qeyd edib.

Ekspertin əminliyinə görə, aparılan yerdəyişmələr bilərəkdən və məqsədli şəkildə edilir: "Yeni separatçılar hücumu keçmək, yaxud baş verə biləcək hücumların qarşısını almaq üçün onlar üçün önəmli olan mövqeləri möhkəmləndirirlər. Təhlükə realdır".

Ü.Cəfərova görə, nə qədər ki, ərazimizdə Ermənistan ordusunun qalıqları və separatçı terror dəstələri var, bu təhlükə davam edəcək: "Doğrudur, müzakirələr davam edir, ancaq əsla arxayınlaşmaq olmaz. Qarabağda 10 minə yaxın başıpozuq silahlı dəstə, əllərində isə artilleriya qurğuları, minaatanlar, pulmyot və s. var. Hansısa separatçı postları arasında toplanan, eyni zamanda digər texnikanın yerdəyişməsinin əsas məqsədlərindən biri ordumuzun mövqelərini daim atəş nəzarətində saxlamaq və onlar üçün təhlükə yaratmaqdır".

Əlbəttə, bütün bunlara son verilməsinin və yeni müharibə ehtimalının sıfırlanmasının tək yolu sülh məsələsində N.Paşinyanın "nala-mıxa vurmaması" və erməni xalqının və ya onun əksəriyyətinin real barışıq istəyən iqtidarın yanında olmasıdır. Olacaq mı?

"Ermənistan sakinləri Qa-

rabağın Azərbaycanın tərkib hissəsi olması qərarına fərqli münasibət bəsləyəcək, lakin əhalinin əksəriyyəti yenə də bunu dəstəkləyəcək".

Musavat.com xarici agentliklərə istinadən xəbər verir ki, bu fikrin müəllifi **erməni politoloq Ruben Mehrabyan**-dır

Mehrabyan Paşinyanın müharibədən sonra, 2021-ci il seçkilərində yenidən qələbə qazanmasını buna misal olaraq gətirir. "Onun digər siyasətçilərlə müqayisədə liderliyini davam etdirdiyini görürük", - deyərək, fikrini bu cümlə ilə ifadə edib.

Erməni ekspertə görə, müqavilə imzalandıqdan sonra Rusiya Ermənistanda təsir qalıqlarını itirəcək. "Əgər Azərbaycan və Ermənistan razılaşsa, Rusiyanın Ermənistandakı mövcudluğu sona çatacaq. Qarabağ müharibəsi zamanı Moskvanın etdiyi hər şey onun mənavi və siyasi iflasına səbəb oldu. Başa düşmək lazımdır ki, müharibədən sonra danışıqlar prosesi Ermənistanla Rusiya arasında münasibətlərə yenidən baxılması məsələsi ilə paralel gedib. Bizim Rusiya ilə ortaq maraqlarımız və dəyərlərimiz yoxdur", - deyərək Mehrabyan vurğulayıb.

Əlavə edək: erməni xalqının rifahı və xoşbəxtliyi də həmsərhəd olmayan Rusiyaya yox, məhz qapı-qonşuları Azərbaycana və Türkiyəyə bağlıdır. Taledən qaçmaq olar, coğrafiyadan isə - yox!..

□ **Analitik xidmət, "Yeni Müsavat"**

Azərbaycan və Ermənistan liderlərinin Brüssel-də Avropa İttifaqı (Aİ) Şurasının Prezidenti Şarl Mişelin vasitəçiliyi ilə baş tutan üçtərəfli görüşündə rəsmi Bakının Qarabağda yaşayan ermənilərlə dialoqu məsələsi müzakirə edilib.

Bu barədə Avropa İttifaqı (Aİ) Şurasının Prezidenti Şarl Mişelin görüşdən sonrakı bəyanatında bildirilib. "Biz keçmiş Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayətində yaşayan ermənilərin hüquq və təhlükəsizliyi məsələsinə dair fikir mübadiləmizi davam etdirdik. Mən Azərbaycanı beynəlxalq ictimaiyyətlə sıx əməkdaşlıq yolu ilə bu əhalinin hüquq və təhlükəsizliyini təmin etmək üçün müsbət gündəliyin işlənilib hazırlanmasında iştirak etməyə təşviq etdim. Mən həmçinin Bakı ilə bu əhali arasında şəffaf və konstruktiv dialoq aparılmasına olan ehtiyacı vurğuladım", - Şarl Mişel qeyd edib.

Ermənistanın baş naziri son brifinqdə yenə də Bakı ilə Xankəndi arasında hansısa dialoq aparılmasından bəhs edib: "Biz bu məntiqə razıyıq və bu məntiqə danışıqlar aparırıq, Bakı-Xankəndi dialoquna zamanət verən beynəlxalq mexanizmlərin son dərəcə vacib olduğunu vurğulayıırıq".

Xankəndidəki qondarma qurumun sabiq "təhlükəsizlik şurasının katibi" Samvel Babayan erməni mətbuatına müsahibəsində Bakı ilə dialoqdan danışib. Deyib ki, Xankəndi Bakı ilə birbaşa danışib, məsələlərini həll etməlidir. "Kim Bakı ilə danışmağa ehtiyac olmadığını düşünürsə, deməli, "artsax"-ın və Ermənistanın birinci düşmənidir. Biz coğrafi qonşumuzla danışmaya qədər blokada davam edəcək, iqtisadi, sosial, psixoloji böhran dərinləşəcək. Bu isə ciddi problemlərə gətirib çıxaracaq", - deyər Babayan bildirib.

Yada salmaq ki, Qarabağ erməniləri reintegrasiya üzrə əlaqələrin davam etdirilməsi, həmçinin infrastruktur layihələrinin həyata keçirilməsi məsələlərinin müzakirəsi üçün Bakının iki dəfə görüş təklifini qəbul etməyiblər. Hətta Araik Arutyunyan başından böyük danışaraq deyib ki, Qarabağın Rusiya sülhməramlı kontingentinin nəzarəti altında olan ərazilərdə məskunlaşmış erməni sakinlərin Azərbaycanın tərkibinə qayıtması heç vaxt baş tutmayacaq. İndi isə "beynəlxalq mexanizm" təklifini hər yerdə təkrarlayırlar. Bakı isə dəfələrlə bəyan edib ki, Qarabağ erməniləri ilə bağlı məsələ Azərbaycan

Bakı-Xankəndi dialoquna "beynəlxalq mexanizm" əngəli

Belə görünür ki, Ermənistan və dəstəkçiləri yenə ATƏT həmsədrələrinin "vasitəçiliyinin" həvəsindədir - Azərbaycanın mövqeyi isə qətidir

nın daxili işidir. Belə görünür ki, Ermənistan və dəstəkçiləri yeni bir "ATƏT həmsədrələri" həvəsindədirlər.

AMİP liderinin köməkçisi, politoloq Əli Orucov bu istiqamətdə müsbət elementlərin nəzərə cərpdiyi ni söylədi: "Azərbaycan və Ermənistan liderləri arasında Avropa İttifaqı Şurasının Prezidenti Şarl Mişelin vasitəçiliyi ilə aparılan danışıqların detalları tam məlum olmasa da, verilən bəyanatlardan aydın olur ki, bir sıra məsələlərdə uzlaşma var. Dövlətlərin ərazi bütövlüyünün qarşılıqlı olaraq tanınması, delimitasiya və demarkasiya işlərinin sürətləndirilməsi müsbət irəliləyişlərdir. Şarl Mişelin açıqlamalarından o da aydın olur ki, liderlərin müzakirə etdiyi detallardan biri də Qarabağ iqtisadi zonasında yaşayan ermənilərin hüquq və təhlükəsizliyinin təmini barədədir. Zəhmət olmasın Azərbaycan tərəfi dəfələrlə aydın şəkildə bildirib ki, Qarabağda məskunlaşan etnik ermənilərin digər etniklər kimi hüquq və təhlükəsizliyinə təminat verir. Onlara hər hansı bir üstünlük, xüsusi imtiyazlar və statuslar verilməsi barədə danışmağa dəyməz. Ən yüksək rəsmi səviyyədə deyilib ki, kim Azərbaycanın qanunları ilə yaşamaq istəyirsə, pis niyyət və əməlləri yoxdursa, buyurub yaşaya bilər, əgər bunları kim istəmirsə, özünə başqa ölkə seçsin. Ermənilərin bundan ötə hansısa xüsusi zamanət tələb etmələri absurddur. Əslində bu xüsusi zamanətin altında xüsusi status gizlənilir. Rəsmi Bakıdan ən azından muxtariyyət statusu qorumağa çalışırlar. Məncə, Qarabağ iqtisadi zonasındakı ermənilərin hüquq və təhlükəsizliyi adlı heç bir məsələ müzakirə predmeti olmamalıdır. Azərbaycan belə müzakirələrdən imtina etməlidir. Rəsmi Bakı Qarabağdakı ermənilərin Azərbaycan cəmiyyətinə reintegrasiyasına "yaşıl işıq" yandırır və hər cür şərait yaradır. Dəfələrlə Xankəndi dialoqa dəvət edib. Ancaq ermənilər bundan boyun qaçırlar. qondarma qurumun sabiq "təhlükəsizlik şurasının katibi" Samvel Babayanın erməni mətbuatına müsahibəsində "Kim Bakı ilə danışmağa ehtiyac olmadığını düşünürsə, deməli, "artsax"-ın və Ermənistanın birinci düşmənidir. Biz coğrafi qonşumuzla danışmaya qədər blokada davam edəcək, iqtisadi, sosial, psixoloji böhran dərinləşəcək. Bu isə ciddi problemlərə gətirib çıxaracaq" fikri, yaxud da baş separatçı Araik Arutyunyanın "Qarabağda

məskunlaşmış erməni sakinlərin Azərbaycanın tərkibinə qayıtması heç vaxt baş tutmayacaq" fikirləri bu cür müzakirələrin Azərbaycan tərəfindən qəti şəkildə rədd edilməsi üçün yetərlidir. Azərbaycan ilk növbədə Qarabağ iqtisadi zonasını bu tip separatçı şəxslərdən təmizləməli, qondarma "dövlət" strukturlarına son qoymalı, ən vacibi qanunsuz erməni hərbi birləşmələrini ya zərərsizləşdirməli, ya da ərazidən çıxarmalı, bundan sonra masa re-integrasiya mövzusunə keçməlidir. İndiki halda Bakı ilə Xankəndi arasında dialoqu aparacaq mexanizmlər və şəxslər belli deyil. Azərbaycan dövlətinə və xalqına tərəfdari cəhətlərə görə beynəlxalq axtarışa verilən, bəzilərində Azərbaycanda cinayət işləri başlanılan şəxslərlə hansı statusla müzakirə aparmağı mümkünsüz hesab edirəm. "Qarabağ erməniləri ilə bağlı məsələ Azərbaycanın daxili işidir" prinsipindən bir addım da geri çəkilmək olmaz. Hələ xüsusi filtrizasiyadan keçirilməli və araşdırılmalıdır ki, Qarabağ ermənilərinin Azərbaycan dövlətinə, xalqına tərəfdar cinayətlərdə bu və ya digər şəkildə iştirakı varmı, yoxmu. Bundan sonra hüquq və təhlükəsizlikdən danış-

maq olar. Digər bir vacib məqam 200 mindən çox soydaşımız öz əzəli torpaqlarından zorla qovulub, terrora, repressiyalara, işgəncələrə məruz qalıb. Onların da hüquqlarının təminat altına alınması, öz torpaqlarına qaytarılmasına şərait yaradılması da müzakirələrin gündəliyinə salınmalıdır. Azərbaycan bu məsələləri də Ermənistanın və onu dəstəkləyənlərin qarşısına şərt kimi qoymalıdır. Bakı-Xankəndi dialoquna zamanət verən beynəlxalq mexanizmlərin son dərəcə vacib olduğunu vurğulamaq gorbagor olmuş vasitəçiliyin yeni formatda zühuruna hesablanmış hiyləgər bir gedişdir və Bakı bunu yaxın buraxmamalıdır. 30 il ATƏT Minsk Qrupunun vasitəçiliyinin ağırlığını, yükünü öz çiyinlərimizdə daşıyıq. Bundan sonra eyni səhvi təkrarlamaq ağılsızlıq olar və Azərbaycana böyük zərər yetirər. Odur ki, ümumiyyətlə, Azərbaycan heç bir tələb, şərt qəbul etmədən Xankəndi nəzarətinə götürməlidir. Bunun daha yaxşı, daha məqbul alternativ yoxdur".

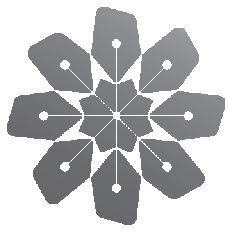
Siyasi analitik Asif Nərimanlı arxayındır. O, Azərbaycan tərəfinin artıq qurulan oyunların heç birinə imkan verməyəcəyini bildirdi: "Beynəlxalq gündəlikdə Bakı-

nın Qarabağdakı ermənilərlə təmaslar qurması dəstəklənir. Lakin Ermənistan "beynəlxalq mexanizm" adı altında müharibəyə qədər ərazi münaqişəsi olan Qarabağ məsələsini "hüquqi münaqişəyə" çevirməyə cəhd edir. Babayanın Xankəndində aktivləşməsi və "Bakı ilə danışıqlar lazımdır" mövqeyi də İrəvanın qondarma "Bakı-Xankəndi formatı" ideyasına hesablanıb. İrəvan bu formatı irəli sürür və Qarabağdakı erməni əhalisinin hüquq və təhlükəsizliyinin qorunması məsələsində "beynəlxalq mexanizmlərin" yaradılmasını istəyir. Məqsəd Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü tanısalarda, Qarabağ iddiasını bu ad altında davam etdirməkdir. Babayanın missiyası da separatçı rejimdə mövqe əldə etmək və İrəvanın dediyi "Bakı-Xankəndi formatı"nda erməni əhalisinin "təmsilçisi" olmaqdır. Rusiya bunu Vardanyan üzərindən etməyə çalışdı, alınmadı, indi Ermənistan Babayan üzərindən öz oyununu oynamağa cəhd edir. Bu prosesdə Ermənistanı dəstək verənlər də maraqlıdır. Fikrimcə, rəsmi Bakı bu oyunun baş tutmasına imkan verməyəcək".

Beynəlxalq Münasibətlər və Diplomatiya Araşdırmaları Mərkəzinin eksperti Kənan Novruzov yaxın gələcək üçün irəliləyiş görür: "Azərbaycanla Ermənistan arasında sülh müqaviləsinin əsas komponentlərindən biri də Qarabağdakı ermənilərin taleyi ilə bağlıdır. Sülh müqaviləsinə kimi onlar ya vətəndaşlığımızı qəbul etməli, ya da torpaqlarımızdan çıxıb getməlidirlər. Bu zərurəti artıq nəinki Ermənistanda, həm də Qarabağda hiss edirlər. Qondarma respublikada son zamanlar baş verən çaxnaşmalar da bununla bağlıdır. Artıq qondarma respublikanın başçısı Araik Arutunyanın istefaya göndərilməsi və etimad səsverməsinin keçirilməsi məsələsi gündəmə gəlib. Bu "çalxalanmalar" bizə sərf edir.

Azərbaycanın Ermənistanla təzyiqləri artdıqca, Qarabağda qanunsuz yaşayanlar reallığı dərk etməli olacaq. Onlar başa düşməlidir ki, qanunsuz əməlləri davam etdirməyəcəklər. Fikrimcə, Qarabağdakı ermənilərin Azərbaycana reintegrasiya prosesi sürətlənəcək. Ermənistan daxilində bunu istəməyənlər olsa da, proseslər göstərir ki, baş nazir Nikol Paşinyan iradə ortaya qoymağa başlayıb. O da bilir ki, bu məsələ həllini tapmadan sülh müqaviləsi mümkün deyil. Odur ki, yaxın gələcək üçün irəliləyiş gözləmək olar".

Q Cavanşir ABBASLI "Yeni Müsavat"

**Azərbaycan
Respublikasının
Medianın İnkişafı
Agentliyi**

Elmi-kütləvi, mədəni-maarif, təhsil proqramlarının hazırlanması

● ki gün öncə Tovuz rayonunda 13 yaşlı məktəbli qızın ərə getmək üçün evdən qaçdığı məlum oldu. Əvvəl qızın Cəlilabaddakı sevdii oğlana qaçdığı ehtimal olunsada, sonradan Xaçmaz rayonunda 44 yaşlı, ailəli, üç övladı olan kişiye qaçdığı ortaya çıxdı.

Daxili İşlər Nazirliyinin (DİN) mətbuat xidmətinin Gənəcə regional qrupunun baş inspektoru polis kapitanı Eşqin Qasimov mətbuata açıqlamasında bildirib ki, qızın qaçdığı şəxs artıq polis əməkdaşları tərəfindən saxlanılıb.

“Hazırda müvafiq ekspertiza təyin olunub. Ekspertizanın rəyindən və araşdırmanın nəticəsindən asılı olaraq məsələyə hüquqi qiymət verəcək. Faktla bağlı əlavə məlumat verəcək”, - DİN rəsmisi vurğulayıb.

Qeyd edək ki, son vaxtlar bu cür hadisələr tez-tez baş verir. Belə ki, cəmi bir neçə gün öncə 13 yaşlı qızın 37 yaşlı oğlanla nişanlandığı, ondan əvvəl isə 16 yaşlı qızın 48 yaşlı evli kişiye qoşulub qaçdığı məlum olmuşdu.

Mütəxəssislər tərəfindən son günlər cəmiyyətimizdə baş verən bu cür neqativ hadisələrin əsas səbəbi kimi xüsusən kənd yerlərində təhsilə marağın azalması, nəticədə qızların

təhsildən yayınmasının kütləvi hal alması, məktəblərdə şagirdlər və gənclərlə maarifləndirici söhbətlərin aparılmaması, həmçinin televiziyalarda mədəni-maarif verilişlərinin, təhsil proqramlarının azlığı, sosial şəbəkələrin yaratdığı fəsadlar göstərilir.

Mövzu ilə bağlı sosioloq Əhməd Qəşəmoğlu “Yeni Müsavat”-a danışib. Sosioloq qeyd edib ki, hazırda ölkədə bu sahədə ciddi boşluq yaranıb: “Məktəbli qızların erkən yaşda ailə qurması və yaxud öz istəyi ilə ərə qaçması, qızların təhsildən yayınması cəmiyyətimizin ağır məsələlərindən biridir. Qeyd edim ki, ölkədə bu sahə başlı-başına buraxılıb. Ciddi şəkildə bu məsələlərlə məşğul olmaq lazımdır. Lakin bununla məşğul olacaq qurum yoxdur. Bir dəfə belə bir qurum yaratmağa çalışırdıq, sonradan ləğv edildi. Məsələ odur ki, cəmiyyət günü-gündən mürəkkəbləşir, həssaslaşsasa, onu başlı-başına buraxmaq ol-

Məktəbli qızların evdən qaçması...- sosioloqdan SOS!

**Əhməd Qəşəmoğlu: “Bundan da
iyrənc hadisələr ortaya çıxacaq, çünki...”**

maz, bu çox təhlükəlidir. Bunu dünyanın ən nəhəng alimləri, sosioloqlar da deyir. Beləliklə, mövcud elmi mərkəzlər bu kimi problemləri təhlil etməli, bununla bağlı Prezident Administrasiyasında, Milli Məclisdə, ictimai təşkilatlarda, nazirliklərdə və KİV-də tövsiyələr hazırlanmalıdır.

Burada ən əsas məsələ -

təhsil sisteminə ciddi dəyişikliklər edilməli, proqramlar hazırlanmalıdır. Bu barədə beşildir ki, az qala hər ay danışırıram. Bizim təhsil sistemimiz indi çalışır ki, hansısa xarici modelləri təhsilimizə tətbiq etsin. Bu, gü-lüncdür. Biz çalışmalıyıq ki, təhsil sistemimiz elə olsun ki, orada yetişən yeni nəsil arzu etdiyimiz şəkildə olsun. Yeni

yeni nəsil həm fiziki, həm də mənəvi baxımından sağlam yetişə bilsin. Daha bir məsələ, məktəblər indiki zamanda ailələr ilə mütəmadi işləməlidir. Yeni indiki cəmiyyət bunu tələb edir. Bu zaman məktəbin də xəbəri olacaq ki, şagirdlərin ailələrində nə baş verir, onlarla necə işləmək lazımdır. Bunun üçün məktəblərdə geniş sosial

iş şəbəkəsi yaradılmalıdır. Bu barədə mənim modellərim, proqramım var, amma bunu eşidən yoxdur”.

Sosioloq qeyd edib ki, problemin qarşısı indidən alınmasa ildən-ilə vəziyyət daha da qorxunc olacaq: “Bəziləri elə anlayır ki, 30 il bundan əvvəlki kimi hansısa qərarlar qəbul etməklə, tədbirlər keçirməklə məktəb yaşda qızların ərə getməsinin qarşısını almaq olar. Amma hər birimiz şahidi oluruq ki, məhdudlaşdırıcı tədbirlər, maarifləndirmə heç bir effekt vermir. Bundan sonra da hansısa qərarlar qəbul olunsada, qarşısını almaq mümkün olmayacaq. Bunun üçün bir daha qeyd edirəm ki, kompleks tədbirlər həyata keçirmək lazımdır. Bu isə elmi təminat tələb edir. Çox təəssüf ki, Azərbaycanda elmi təminat ya lazımi şəkildə dəyərləndirilmir, ya da ondan istifadəni bacarmırlar. Qərbdə isə uzun illərdir ki, bununla bağlı xüsusi elmi sahələr yaranıb və cəmiyyətdə hansısa neqativliklər baş qaldıranda prosesləri məhz elmi metodlarla idarə edirlər.

Bəzən jurnalistlər mənə sual verir ki, “indi niyə tez-tez qadınlar evdə kişiləri döyür?” Əvvəllər belə hadisələr yox idi və yaxud çox nadir hallarda rast gəlirdi. İndi isə qadınlar kişiləri döyür, hətta başını da yarıb, 13 yaşlı məktəbli qızlar evli kişiye qaçır və sairə. Yeni bundan da iyrənc hadisələr ortaya çıxacaq, çünki cəmiyyətdə baş verən prosesləri elmi olaraq öyrənmir, təmir etmirik, idarəedici orqanlar tövsiyələr hazırlamır”.

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi maliyyəsi əsasında nəşr olunur. Yazını hazırladı: Xalidə GƏRAY

1-ci siniflərə onlayn qəbulun bitməyən problemləri

Ekspertlər deyir ki, yeni məktəblər tikilməsə, problemin həlli görünmür

Mayın 11-dən 2023-2024-cü tədris ili üzrə ümumi təhsil müəssisələrinin 1-ci siniflərinə şagird qəbuluna start verilib. Qeyd edək ki, şagird qəbulu artıq neçə ildir elektron formada həyata keçirilir.

Şagird qəbuluna yeni start verilsə də, problemlər, narazılıqlar səslənir. Abşeron, Xırdalan, Sumqayıt ərazilərində əksər məktəblərə şagird qeydiyyatında problem yaranıb.

Bu barədə sosial şəbəkələrdə valideynlər məlumat paylaşılıb. Belə ki, sözügedən ərazilərdə məktəbin birinci sinfinə elektron qaydada şagird qeydiyyatdan keçirmək istəyən valideynlərdən məktəb seçimi zamanı prioritetlər tələb olunur. Valideynlərin yazdığına görə, Xırdalanda yerləşən 1, 2, 3 saylı məktəblərə şagird qeydiyyatı zamanı eyni problem yaranır. Bu məktəblərə birinci sinfə şagird qəbuluna yalnız şagirdin bacı və qardaşı həmin məktəbdə təhsil alarsa, yaxud da valideyni həmin məktəbdə çalışarsa mümkündür. Əks halda, bu prioritetlər üzrə üstünlüyü olmayan uşaqların qəbulu mümkün olmur.

Valideynlər isə sosial şəbəkədə etiraz edərək, bunu övladlarının istənilən ərazidə yerləşən ümumi təhsil məktəblərində təhsil almasının məhdudlaşdırılması kimi qiymətləndirirlər.

Qanunvericiliyə görə, Azərbaycan vətəndaşlarının ölkənin istənilən ərazisində yerləşən ümumtəhsil məktəblərində təhsil almaq hüququ var.

Bəzi ekspertlər isə bildirir ki, hər il birinci sinfə qəbulla bağlı yaranan problem Bakıda məktəblərin sayının az olması, məktəblərdə şagird sıxlığının olması ilə bağlıdır.

Təhsil eksperti Adil Vəliyev “Yeni Müsavat”-a dedi ki, birinci siniflərin qeydiyyatında valideynlər problemlə üzləşib, ancaq bu problemin yaranmasında da əksər valideynlərin rolu var: “Çünki əvvəlki illərə nəzər salanda görürük ki, bəzən valideynlər uşaqlarını fərqli rayonda, fərqli kəndin məktəbində qeydiyyatdan keçirirlər, amma həmin uşaq məktəbə getmir. Əvəzində onu hansısa kursa, müəllim yanına hazırlığa göndərir. Bu proses demək olar ki, birinci sinifdən etibarən başlayır, digər siniflərdə də davam etdirilir. Qaydalarda var ki, əgər uşağın bacısı və ya qardaşı həmin məktəbdə təhsil alırsa, ya da valideyn o məktəbdə işləyirsə, o zaman övladı həmin məktəbdə təhsil ala bilər. Biz çox vaxt xaricdə təhsilə üz tuturuq, xaricdə təhsildən nümunələr gətiririk. Diqqət edəndə baxırıq ki, xaricdə heç də belə bir prob-

lem yoxdur. Xaricdə uşaq doğulan gündən valideyn onu istədiyi uşaq bağçasına yazdırır. Xaricdə valideyn öz övladını istədiyi məktəbə yazdırır, göndərə bilər. Belə bir məhdudiyyət yoxdur ki, uşağın yaxını, ya da valideyni həmin məktəbdə təhsil alsın, ya da işləsin. Bu o dərəcədə böyüdüləcək problem deyil. Əslində Elm və Təhsil Nazirliyi istəyir ki, övladını təhsildən yayındıran valideynlərin qarşısını alsın. Amma nəzərə almaq lazımdır ki, Azərbaycan da övladını maddi texniki bazası yaxşı olan məktəbdə oxutmaq istəyən valideynlər var. Biz o kütləni əlimizdə saxlamalıyıq, o kütlənin təhsildən ya-

yınmasının qarşısını almaq üçün də şərait yaratmalıyıq. Qadağalarla biz valideynlərə onların övladının məktəbə göndərilməsinə kömək etmiş oluruq. Əksinə, biz onları təhsildən uzaqlaşdırırıq, yayındırıq. Onu qeyd etmək istəyirəm ki, Azərbaycanda istənilən şəxs, istənilən vaxt övladını istənilən məktəbə təhsil almaq üçün göndərə bilər. Artıq yolun uzaqlığı, digər problemlər valideynin seçimindən asılıdır”.

Təhsil eksperti Kamran Əsədov isə bildirir ki, şagird qəbulunda prioritet qoyulan məktəblərdə də üstünlüklərlə qəbul başa çatdıqdan sonra digərlərinə qəbula şərait yaratmaq lazımdır: “Prioritetin tələbi ilə şagird müraciəti başa çatdıqdan sonra məktəbə yaxın yaşayan digər şəxslərin də müraciətinə baxılmalıdır”.

K.Əsədov onu da bildirib ki, şagird qəbuluna prioritet üstünlüklər daha çox sayda müraciətlər olan məktəblərə qoyulur. Bu, hüquqpozma kimi qiymətləndirilsə də, məcburiyyətdən yaranır. Bəzən prioritetlər tətbiq edilən məktəblərdə şagird qəbulunda sui-istifadə hallarına yol verilir, məktəbdə yer olmaması bəhanə gətirilərək rüşvət alınması hallarına da rast gəlinir. Bütün bu problemlərin olmaması üçün məktəblərin yeni korpusları inşa olunmalıdır. Hazırda çıxış yollarının

dan biri iki və üçmərtəbəli məktəbləri söküb yerində dördmərtəbəli məktəblər inşa etməkdir. Eyni zamanda boş yerlərdə yeni məktəblər də tikilməlidir”.

Qeyd edək ki, bugünlərdə elm və təhsil naziri Emin Əmrullayev jurnalistlərə keçirdiyi brifinqdə Xırdalan məktəblərində birinci sinfə qəbulla bağlı yaranan problemlərdən danışib: “Xırdalan məktəblərində sıxlıq normaldır. Bir məktəb isə təmirə bağlanıb. Ona görə də həmin məktəblərə I sinfə qəbulda problem yaranır. Bir sinifdə 30 şagirdlik yer varsa, əlavə stul qoyub 40 nəfərlik şagird yeri etsək, durum ağırlaşar. Vaxtında planlaşdırma düzgün aparılmayıb. Məktəb azdır, şagird isə çoxdur. Düşünürəm ki, yeni məktəblərin açılmasını sürətləndirə biləcəyik”.

Əmlak məsələləri üzrə ekspert Elnur Fərzəliyev də bizimlə söhbətdə bildirib ki, son 26 ildə təkcə paytaxt Bakıda 2000-dən artıq yeni çoxmənzilli yaşayış binası tikilib və yüz minlərlə fərdi həyət evləri tikilib, amma orta məktəb sayı tam yetərsizdir: “Normalda bir sinifdə 15-20 şagird oxumalıdır, hazırda əksər siniflərdə 35-40 şagird təhsil alır. Və nəticə də göz önündədir. Əziyyəti həm biz valideynlər çəkirik, həm də övladlarımız. Uşaqlar hər gün dərstdən çıxır, yenidən müəllim yanına hazırlığa gedir”.

Qeyd edək ki, sentyabrın 14-də birinci sinfə qəbulla bağlı elektron qeydiyyat başa çatacaq.

□ **Afaq MİRAYIQ,**
“Yeni Müsavat”

Son zamanlar Azərbaycan və Ermənistan arasında görüşlərin intensivləşməsi fonunda İrəvandan səslənən bəyanatlar diqqət çəkir. Xüsusilə də Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanın yenidən sülhpərvər qiyafəsinə bürünməsi revanşistləri qəzəbləndirib.

Vaşinqton və Brüssel danışıqlarından sonra nazirlər səviyyəsində Moskvada baş tutan görüşdə hər hansı anlaşma əldə olunmasa da, liderlər səviyyəsində görüşlə bağlı prinsipial razılışmalar haqda danışılır. Eyni zamanda məlumata görə, Rusiya, Azərbaycan və Ermənistan üçtərəfli işçi qrupunun növbəti görüşünün vaxtı və yeri üç ölkənin baş nazirləri müavinlərinin məsləhətləşmələrindən sonra müəyyənləşəcək. Bunu isə Rusiya baş nazirinin müavini Aleksey Overçuk bildirib.

Üçtərəfli görüşlərdə sərhəd dəqiqləşmələrinin aparılması zərurətindən İrəvanda da hökumət səviyyəsində danışılır. Amma işçi qruplarının fəaliyyətini iflic edən də məhz Ermənistanın aqressiv siyasəti oldu. Ermənistan-Azərbaycan sərhədinin delimitasiya və demarkasiyası 1975-ci ildəki SSRİ Baş Qərargahının xəritələrinə əsasən aparılacaq. Bunu da Paşinyan deyib. Onun sözlərinə görə, Rusiya tərəfi bir neçə dəfə bu xəritələrdən bəhs etmişdi: "Ermənistanın mövqeyi dəyişməz olaraq qalır, o, SSRİ Baş Qərargahının 1975-ci ildəki xəritələrinə əsasən delimitasiya tərəfdarıdır. İrəvan delimitasiyanın nəticələrinə görə qoşunların güzgüləri şəkildə geri çəkilməsində ısrarlıdır. Bu, təhlükəsizliyi təmin edəcək. Bu vəzifə artıq beynəlxalq birlik tərəfindən formalaşdırılıb və bu, mühüm haldır. Bakının qoşunların çıxarılması ilə bağlı mövqeyinə gəlinə, hazırda heç bir irəliləyiş görmürük". Göründüyü kimi, Paşinyanın mövqeyində anormallıq var. Üçtərəfli bəyanata uyğun olaraq Qarabağdakı 10 min nəfərlik hərbi kontingenti bu gündək ərazilərimizdən çıxartmayan Ermənistanın rəhbərliyi Bakını qoşunları haradansa "çıxartmamaqda" ittiham edəcək qədər absurd mövqe sərgiləyir.

Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü tanıdığını bəyan edib. Təbii ki, Ermənistanın tanıdığı 86.6 min kvadrat kilometr Azərbaycan ərazisinə anklavlar da daxildir. "86.6 min kvad-

Kərkinə niyə qaytarmaq istəmirlər?

Erməni ekspertlər də bildirirlər ki, əgər Kərki işğaldan qurtararsa, İrəvanla Zəngəzur arasında quru yol kəsiləcək

rat kilometr əraziyə anklavlar daxildir. Bu, siyasi mövqedir və məsələnin hüquqi hissəsinin müzakirəsinə ehtiyac var", - o bildirib. Paşinyan, həmçinin Ermənistan və Azərbaycan ərazilərinin tanınmasına paket şəklində baxılmasını təklif edib. "Anklavlara gəlinə, burada bir neçə variant var və ya heç nə dəyişməyəcək, ya da sülh müqaviləsi imzalanandan sonra ərazi mübadiləsi baş verəcək", - baş nazir qeyd edib. Göründüyü kimi, baş nazir yenə də "hala-mıxa vurur".

Bugünlərdə belə bir xəbər yayılıb ki, Ermənistan Azərbaycanla apardığı danışıqlarda Başkəndin müqabilində Kərki kəndini istəyib. Sosial şəbəkələrin erməni seqmentində yayılan məlumatda iddia olunur ki, anklavlarla bağlı Brüsseldə keçirilən görüş zamanı müzakirələrdə bu təklif səsləndirilib. Lakin Azərbaycanın bu təklifdən imtina etdiyi bildirilir. Səderək rayonunun Kərki kəndi 1992-ci ildə Ermənistan tərəfindən işğal olunub. Həmin vaxtdan bəri Kərkinin geri alınması üçün edilən bütün cəhdlər səmərə verməyib. Son danışıqlar, habelə BMT-nin tribunası səviyyəsində Bakı bəyan edib ki, təkcə Qazaxın anklavları deyil, Kərki kəndi də geri verilməlidir. Ermənistan isə Qazax istiqamətindəki anklav kəndləri verməyə hazır olsa da, Kərki məsələsindən boyun qaçırır. Ermənilərin Kərkinə verməkdən imtina etməsi səbəbsiz deyil. Belə ki, bu kənddən keçən əsas yol İrəvanla Zəngəzur vilayətini birləşdirir. Daha doğrusu, İrəvanla Zəngəzuru quru yolla birləşdirən həm yaxın,

həm də ən əlverişli yol Kərki kəndən keçir. Erməni ekspertlər də bildirirlər ki, əgər Kərki verilərsə, İrəvanla Zəngəzur arasında quru yol kəsiləcək. Yəni yüklərin daşınması dağlıq ərazilərdən həyata keçiriləcək ki, orada da faktiki olaraq yol yoxdur.

Bildirək ki, Ermənistanın şimalı ilə cənubunu birləşdirən iki yol var. Onlardan biri Qubadlı ərazisindən keçən, hazırda Azərbaycanın nəzarətində olan Gorus-Qafan yoludur. Digəri isə İrəvandan Kərkinə keçməklə Mehriyə uzanan yoldur. Birinci yol faktiki olaraq Azərbaycan ərazisidir və orada gömrük postu qurulub. Ermənistan bu yola alternativ olaraq Tatev yolunu çəkib ki, o da qışda demək olar ki, işləmir. Həm də iri həcmli maşınlar üçün əlverişli deyil. İkinci yol olan Kərki yolu isə hazırda Ermənistanın nəzarətindədir. Bu yolun təkcə əhəmiyyəti İrəvanla Süniki birləşdirmək deyil. Həm də İran üzərindən daşınan yüklərin İrəvana asanlıqla çatdırılmasını həyata keçirir. Ona görə də Ermənistan Kərkinə verməkdən hər vaxt imtina edir. Amma 30 ildən artıq müddətdə işğal altında olan kəndlərimizi geri qaytaracağı halda Ermənistanın yol problemi ilə üzləşməsinin bizə heç bir aidiyyəti yoxdur. Ona qalsa, Azərbaycan dördüncü onillikdir ki, Naxçıvanla birləşməyə hazır olsa da, Kərki məsələsindən boyun qaçırır. Ermənilərin Kərkinə verməkdən imtina etməsi səbəbsiz deyil. Belə ki, bu kənddən keçən əsas yol İrəvanla Zəngəzur vilayətini birləşdirir. Daha doğrusu, İrəvanla Zəngəzuru quru yolla birləşdirən həm yaxın,

mətbuat konfransı zamanı Ermənistanın xarici işlər naziri Ararat Mirzoyan tərəfindən növbəti dəfə səsləndirilmiş qərəzli fikirləri qətiyyətlə pisləyir. "Azərbaycanın Laçın sərhəd-buraxılış məntəqəsi təsis etməsinin guya yolu bağladığı, bölgədə humanitar problemlər meydana gətirdiyi, Beynəlxalq Qızıl Xaç Komitəsinin fəaliyyətində çətinliklər yaratdığı, bunun "etnik təmizləmə siyasətinin" tərkib hissəsi olduğu barədə əsas-sız iddiaları Ermənistan rəsmilərinin dəfələrlə təkrarlanması bu ölkənin realıqları saxtalaşdırmaq cəhdidir. Keçid məntəqəsindən həm erməni sakinlərin, həm Beynəlxalq Qızıl Xaç Komitəsinin, həm də Rusiya sülhməramlı kontingentinin şəffaf və nişanlı şəkildə hər iki istiqamətdə keçdiyi bəllidir". XİN bildirib ki, Ermənistanın 30 ilə yaxın müddət ərzində Azərbaycan ərazilərini işğal altında saxlaması, kütləvi qırğınlar və etnik təmizləmə həyata keçirməsi, eləcə də BMT Təhlükəsizlik Şurasının 4 qətnaməsinin çağırışlarına zidd olaraq işğala son qoymaması və öz silahlı qüvvələrini Azərbaycan ərazisindən çıxarmaqdan imtina etməsi BMT TŞ üzvü Böyük Britaniyaya yaxşı məlumdur. Beləliklə, Ermənistan tərəfi beynəlxalq ictimaiyyəti öz rəyələri ilə çaşdırmaq söylərindən əl çəkməlidir. "Bununla yanaşı, Azərbaycan ərazisinə beynəlxalq missiya göndərilməsinin Ermənistan tərəfindən hələ də təşviq olunması, Azərbaycanın Qarabağ bölgəsində yaşayan erməni sakinlərlə Azərbaycan hökumətinin dialoquna hər vaxt mane olması Azərbaycanın daxili işlərinə müdaxilə kimi qiymətləndirilir. Ermənistan

bölgədə sülh və əmin-amanlıq tərəfdarıdır, bu kimi müdaxilələrə son qoymalıdır", - rəsmi Bakı bəyan edib. **Azərbaycan XİN Ermənistanda saxlanılan 2 nəfər Azərbaycan hərbiçisinə qurama məhkəmə qurulduğunu da xatırladı.** "Ermənistanı bölgədə sülh və təhlükəsizliyin təmin olunmasına xələl gətirən təhlükəli ritorikadan çəkinməyə, əsassız yerə Azərbaycanı ittiham etmək, beynəlxalq ictimaiyyəti yayındırmaq cəhdlərini davam etdirmək əvəzinə üzərinə götür-

ünu görürsünüz. Bu "bacarıqlıq" heyran qalmaq mümkün deyil. İndi də bu adam bizə öz şərtlərini diqqət etmək istəyir. Şəxsən mən bunu anlamada çətinlik çəkirəm. Axı biz bilirik ki, Paşinyan özü sərbəst qərarlar qəbul etməyi bacarsaydı, o, bəlkə də çoxdan Azərbaycanla razılığa gələrdi. Amma onun gah Rusiyanın, gah da Qərbin diqqəti ilə oturma-durması heç kimə sirr deyil". **Polkovnik şübhə etmir ki, Paşinyanın son günlər dediklərinin**

düyü öhdəlikləri yerinə yetirməyə çağırır", - Bakı xəbərdarlıq edib.

N.Paşinyanın "sülh" libasının altından Ermənistan XİN-in fitnəkar mövqeyi çıxır, bu isə sülhə aparıcı yol deyil. Paşinyanın bəyanatlarına separatçılardan və Ermənistandakı revanşistlərdən sərt təpki gəlməkdədir. Erməni kartoqraf Ruben Qalçyan bildirib ki, Sovet İttifaqı Silahlı Qüvvələrinin Baş Qərargahının çoxlu xəritələri var, onlar illər ərzində davamlı olaraq çap olunub.

Onun sözlərinə görə, xəritələr 1973-1981-ci illərdə çap olunub. Qalçyan güman edir ki, Paşinyan bu sərhədlərdən danışır. "Bu xəritələr əsasında biz müstəqillik əldə etdik. 91-ci ilə qədər bu sərhədlər dəyişməyib", - deyə erməni kartoqraf vurğulayıb. Qalçyan iddia edib ki, Azərbaycanın anklavları geri qaytarılmamalıdır. O əlavə edib ki, Qazax istiqamətindəki anklav kəndlərdə və ya Kərki kəndində azərbaycanlıların yaşamasını məqbul arqument hesab etmir. Görünən budur ki, Ermənistan sülhə hazır deyil, hətta kapitulyasiya aktına imza atması şəraitində.

Hərbi ekspert, ehtiyatda olan polkovnik Uzeyir Cəfərov "Yeni Müsavat"a açıqlamasında Ermənistan rəhbərliyinin səmimiyyətinə inanmadığını söylədi: "Mən son dövrlər Ermənistanın baş nazirinin verdiyi bəzi bəyanatlara baxıram və zərər qədər də optimist deyiləm. Çünki Paşinyanın son 2 ildə verdiyi açıqlamalara və bəyanatlara diqqət etsəniz, onun necə böyük söz oyunbazlığı ilə məşğul oldu-

reallaşmasına da imkan verilməyəcək: "Ən azından yaxın dövrlərdə. Baxın, söhbəti haradan başlayıblar. Sərhədlərin guya müəyyənləşdirilməsindən. Bəs 2020-ci ilin 9 noyabrında üçtərəfli bəyanatın əsas şərtləri necə oldu? Xüsusilə də 4-cü bənd. Deməli, mənzərəyə kənardan baxsaq, separatçılar Azərbaycan ərazisində qalır və Paşinyan da Azərbaycanla separatçıların bir araya gəlib hansısa məsələləri müzakirəsinə təklif edir. Özü də bilə-bilə ki, rəsmi Bakı heç vaxt separatçılarla bir masa arxasında oturmayacaq. Bundan əlavə, hələ hansı xəritələr əsasında sərhədlər müəyyən ediləcək, bu da müəyyənləşdirilməyib. Ən məlumat-sız adam belə bilir ki, bu cür prosedurlar vaxt aparır, bəzən illərlə davam edən məsələlərdir. Deməli, Ermənistan və havadarları vaxt udurlar, güc toplayırlar. Belə davam edəcəksə, deməli, biz hələ qarşıda çox böyük problemlərlə baş-başa qalacağıq". **Ü.Cəfərov əlavə etdi ki, Ermənistanda yaxın perspektivdə hakimiyyət dəyişikliyi olacağının da qaçılmaz olacağını düşündə, prosesin hara gedəcəyini görmək çətin deyil:** "Anklavlarla bağlı deyilənlər də sadəcə söz yığnağıdır. Yenə müzakirə edib, sonda prosesi dalana dirəyəcək. Təkcə Kərki məsələsi illərlə vaxt aparacaq. Düşünürəm ki, ermənilər belə asanlıqla bu kəndi Azərbaycana qaytaracaqlar. Yaxın vaxtlarda biz bütün mənzərəni aydın şəkildə görə biləcəyik".

Gözləyək...

□ **E.PAŞASOY,**
"Yeni Müsavat"

Əhməd Obalı və oğlunun son vəziyyəti açıqlanıb

Hər ikisi əl və ayaqlarını hiss etmir

“Əhməd Obalı və oğlu Dəniz baş-boyun nəhiyəsindən əməliyyat olunub, vəziyyətləri orta-ağırdır”. Bunu “Report”-un ABŞ bürosuna açıqlamasında Britaniya Azərbaycanlıları Cəmiyyətinin sədri Fəridə Pənahova deyib. Onun sözlərinə görə, güneyli milli fəalın oğlu Dənizin vəziyyəti daha ağırdır: “Mütləq olaraq Ə.Obalının həyat yoldaşı Nəhidə xanım ilə əlaqə saxlayıram. Nəhidə xanım bildirib ki, hər ikisinin boyun nəhiyəsində baş tutan əməliyyat yaxşı keçib, ancaq nəticəni zaman göstərəcək. Həm Ə.Obalı, həm də oğlu Dəniz əl və ayaqlarını hiss etmir. Ə.Obalının ciyərlərindən aldığı ağır zərbələrə görə həkimlər onun danışmasına hələ ki icazə vermir. Həkimlər heç kimi Ə.Obalı və oğlunun olduğu otağa buraxmırlar”.

F.Pənahova bildirib ki, planlı hazırlanan cinayətdə məqsəd Ə.Obalı və Dənizin boynunu sıdıraraq öldürmək imiş: “Nəhidə xanım ağır psixoloji sarsıntı keçirib. O, yoldaşının, oğlunun və özünün təhlükəsizliyi ilə bağlı qorxu içindədir. Ümid edirik ki, ABŞ polisi baş verənlərə hüquqi müstəvidə cavab verəcək”.

ABŞ-in ən iri beyin mərkəzlərindən biri olan Hadsin İnstitutunun Yaxın Şərqdə Sülh və Təhlükəsizlik Mərkəzinin direktoru və institutun baş elmi işçisi Maykl Doran “GünAzTV”-nin qurucusu və rəhbəri Əhməd Obalının oğlu Dənizlə birlikdə Kaliforniyada mehmanxanada hücumla məruz qalmasını şərh edərək tviter səhifəsində yazıb: “ABŞ hakimiyyəti Əhməd Obalıya hücumu terror aktı kimi araşdıracaq, yoxsa ört-basdır edəcək?”

ABŞ-in Hərbi Dəniz Donanması Ali Məktəbinin professoru Brenda Şafer Çıkaq şəhərində yaşayan güney azərbaycanlı, Günaz.TV-nin rəhbəri Əhməd Obalıya qarşı hücumu kəskin pisləyib. O da tviterdə bu barədə paylaşım edib: “İran qətlin astanasındadır. Son iki həftə ərzində İranda 60-dan çox adam, o cümlədən İsveç vətəndaşı Həbib Çaab edam edilib. Bu həftəsonu Kaliforniyada Əhməd Obalıya sui-qəsd cəhdi olub. Obalı Çıkaqdan İrana yayımlanan televiziya kanalını idarə edir. Son iki həftədə İranda edam edilənlərin əksəriyyəti etnik azlıqlardandır. Həyatına sui-qəsd edilən Əhməd Obalı Kaliforniyadakı azərbaycanlıların rəhbəridir. İran rejimi ABŞ və avropalılara hücum etməkdən çəkinmir”.

■ **Nigar HƏSƏNLİ,**
“Yeni Məsavat”

Məhkum edilmiş şəxslərə elektron nəzarət vasitələrinin tətbiqi qaydalarında dəyişikliklər edilib.

“Yeni Məsavat” xəbər verir ki,

bununla bağlı müvafiq qərar baş nazir Əli Əsədov imzalayıb. Elektron nəzarət vasitələri tətbiq edilən məhkum edilmiş və ya barəsində qətimkan tədbiri seçilmiş şəxslər üzərində nəzarətin daha

effektiv həyata keçirilməsinin təmin olunması, habelə bu sahədə səmərəliliyin artırılması məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti tərəfindən “Məhkum edilmiş və ya barəsində qətimkan tədbiri seçilmiş şəxslərə elektron nəzarət vasitələrinin tətbiqi Qaydaları”nda dəyişikliklər edilib. Edilən dəyişikliklərə əsasən elektron nəzarət vasitələrinin tətbiq edildiyi şəxslər tərəfindən elektron qolbağın açılması və ərazi məhdudiyyətinin pozulması halı mövcud olduqda monitoring mərkəzinin dispet-

elektron qolbaqla birgə istifadə olunan, məhkum edilmiş və ya barəsində qətimkan tədbiri seçilmiş şəxsin daim yanında saxlanmalı olan və qolbaqdan daxil olan izləmə məlumatlarını eyniləşdirərək monitoring mərkəzinə ötürən elektron cihazdır.

Ev nəzarət stansiyası - elektron qolbaqla birgə istifadə olunan, məhkum edilmiş və ya barəsində qətimkan tədbiri seçilmiş şəxsin yaşadığı evdə quraşdırılan və qolbaqdan daxil olan siqnalları eyniləşdirə-

Abdullazadə “Yeni Məsavat”a dedi ki, məhkum edilmiş şəxslərə elektron nəzarət vasitələrinin tətbiqi qaydalarında dəyişikliklər edilməsi mütləq addımdır: “Belə ki, edilən dəyişikliklərdən biri elektron nəzarət vasitələrinin tətbiq edildiyi şəxslər tərəfindən elektron qolbağın açılması və ərazi məhdudiyyətinin pozulması halı mövcud olduqda monitoring mərkəzinin dispetçeri tərəfindən bu hallarla bağlı dərhal məsul icra məmurlarına və polis orqanının vəzifəli şəxsinə məlumat ver-

lən mühakiməsinin səmərəliliyinə xidmət edir”.

Vəkil onu da əlavə edib ki, elektron nəzarət vasitəsi kimi elektron qolbaq - məhkum edilmiş və ya barəsində qətimkan tədbiri seçilmiş şəxsin coğrafi yerdəyişməsinə izləyən və məlumat monitoring mərkəzinə ötürən elektron cihazdır: “Elektron nəzarət vasitələri məhkəmənin müvafiq olaraq azadlığın məhdudlaşdırılması növündə cəzanın, habelə şərti məhkum etmənin və ya cəzadan şərti olaraq vaxtından əvvəl azad etmənin təyin edilməsi barədə qanun qüvvəyə minmiş yekun qərarı əsasında Azərbaycan Respublikasının Cəzaların İcrası

Ev dustağı olanlara nəzarət mexanizmi dəyişir

Vəkil: “Bu dəyişiklik dövlət büdcəsinə qənaət edilməsinə səbəb olacaq”

çeri tərəfindən bu hallarla bağlı dərhal məsul icra məmurlarına və ya polis orqanının vəzifəli şəxsinə məlumat vermə tələbi müəyyən edilib.

Eyni zamanda elektron nəzarət vasitəsinin müvəqqəti çıxarılması (elektron qolbağın müvəqqəti açılması və s.) halları genişləndirilib.

Yeni hallar bunlardır: barəsində inzibati həbs növündə tənbəh tədbiri tətbiq edildikdə; barəsində həbs növündə qətimkan tədbiri seçildikdə; nəzarət subyektinə alkoqolizm və ya narkomaniyadan müalicə məqsədilə ixtisaslaşdırılmış tibb müəssisəsinə və ya psixi pozuntusu ilə əlaqədar psixiatriya stasionarına yerləşdirildikdə.

Qeyd edək ki, məhkumlara tətbiq edilən elektron nəzarət vasitələrinin siyahısı və tətbiqi qaydaları 2018-ci ilin aprelindən qüvvəyə minib. Elektron nəzarət vasitələri dedikdə isə burada elektron qolbaq, mobil nəzarət qurğusu, ev nəzarət stansiyası, ev siqnal ötürücüsü nəzərdə tutulur.

Elektron qolbaq - məhkum edilmiş və ya barəsində qətimkan tədbiri seçilmiş şəxsin ayağına bağlanan, onun coğrafi yerdəyişməsinə izləyən və məlumatı monitoring mərkəzinə ötürən elektron cihazdır.

Mobil nəzarət qurğusu -

rək şəxsin həmin yerdə olması haqda məlumatları monitoring mərkəzinə ötürən elektron cihazdır. Ev nəzarət stansiyası bir və ya əlaqəli işləyən bir neçə qurğudan ibarət ola bilər.

Ev siqnal ötürücüsü - elektron qolbaqla birgə istifadə olunan, məhkum edilmiş və ya barəsində qətimkan tədbiri seçilmiş şəxsin yaşadığı evdə quraşdırılan və qolbaqdan daxil olan siqnalları mobil nəzarət qurğusuna ötürən elektron cihazdır.

Ev siqnal ötürücüsü bir və ya əlaqəli işləyən bir neçə qurğudan ibarət ola bilər. Bəs görəsən, qanunvericilikdə edilən yenilik özündə nəyi ehtiva edir? Bu dəyişiklik hansı zərurətdən yaranıb? Faydası nədir?

Mövzu ilə bağlı **vəkil Turan**

tələbinin müəyyən edilməsidir. Bu elektron nəzarət vasitələrinin tətbiq edildiyi şəxslər tərəfindən qaydaların pozulduğu halda operativliyin təmin edilməsinə və şəxslərin məsuliyyətdən yayınmasının qarşısının çəvik şəkildə alınmasına xidmət edir.

Belə ki, elektron nəzarət vasitələri azadlığın məhdudlaşdırılması növündə cəzaya məhkum edilmiş, habelə barəsində ev dustaqlığı qətimkan tədbiri seçilmiş şəxslərə, həmçinin məhkəmənin müəyyən etdiyi hallarda şərti məhkum edilmiş və ya cəzadan şərti olaraq vaxtından əvvəl azad edilmiş şəxslərə tətbiq edilir.

Bu qəbildən olan şəxslər üzərində daha operativ nəzarət mexanizminin olması əda-

Məcəlləsinə uyğun olaraq icra məmuru (probasiya üzrə) tərəfindən tətbiq olunur.

Digər bir dəyişikliyə görə isə elektron nəzarət vasitəsinin müvəqqəti çıxarılması (elektron qolbağın müvəqqəti açılması və s.) halları genişləndirilib. Yeni şəxs barəsində inzibati həbs növündə tənbəh tədbiri tətbiq edildikdə; barəsində həbs növündə qətimkan tədbiri seçildikdə; nəzarət subyektinə alkoqolizm və ya narkomaniyadan müalicə məqsədilə ixtisaslaşdırılmış tibb müəssisəsinə və ya psixi pozuntusu ilə əlaqədar psixiatriya stasionarına yerləşdirildikdə. Aydın məsələdir ki, bu, gözənilən dəyişiklik idi. Çünki şəxsin barəsində həbs-qətimkan tədbiri seçilmişdirsə, müalicə məqsədilə ixtisaslaşdırılmış tibb müəssisəsinə və ya psixi pozuntusu ilə əlaqədar psixiatriya stasionarına yerləşdirilmişdirsə, bu halda ona elektron nəzarət vasitəsinin tətbiqi ağılabat deyildi. Çünki onsuz da həmin şəxslər üzərində nəzarət mövcuddur. Bu dəyişiklik məsul şəxslərin iş yükünün azalmasına, elektron nəzarət vasitələrinin istismar müddətinin artmasına, dövlət büdcəsinə qənaət edilməsinə vəsile olacaq”.

■ **Afaq MİRAYIQ,**
“Yeni Məsavat”

Əsir əsgərlərimiz üçün “bazarlıq təklifi”

Azərbaycan hansı yollarla olursa-olsun, öz əsgərlərinin qaytarılmasında bütün səyləri göstərəcək

Naxçıvan Muxtar Respublikasının Şahbuz rayonunun Ermenistanla sərhədboyu ərazisində əlverişsiz hava şəraitində məhdud görmə səbəbindən Azərbaycan Ordusunun itkin düşmüş əsgərləri - 2004-cü il təvəllüdlü Bəbirov Aqşın Qabil oğlu və 2003-cü il təvəllüdlü Axundov Hüseyn Əhliman oğlu Ermənistan tərəfindən əsir götürülüb. Sünik vilayətinin ümumi yurisdiksiya məhkəməsi Aqşın Bəbirov haqqında 11 il 6 ay müddətinə həbs qərarı çıxarıb. Ona qarşı “dövlət sərhədini qanunsuz keçmə, odlu silah və döyüş sursatlarının dövlət sərhədindən qanunsuz keçirilməsi” maddəsi ilə saxta ittiham irəli sürülüb. A.Bəbirov bu ittihamlarla təqsirli bilinib. Digər azərbaycanlı hərbi Hüseyn Axundovla bağlı hələ ki qərar verilməyib. Erməni tərəfi onu qətlə ittiham edir.

Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan son mətbuat konfransında deyib ki, iki Azərbaycan hərbiçisinin ekstradisiyasını müzakirə etməyə hazırıq. “Ermənistan iki Azərbaycan əsgərinin ekstradisiyasını müzakirə etməyə hazırdır, lakin bu proses birtərəfli ola bilməz”, - deyir Paşin-

yan bildirib. 2021-ci ilin yayında Bakı məhkəməsi 13 erməni hərbiçisini 6 il müddətinə azadlıqdan məhrum edib. Onlar terrorçu luqda, qeyri-qanuni silah saxlamaq və daşımaqda, sərhədi qeyri-qanuni keçməkdə, eləcə də silahlı dəstələr yaratmaqda suçlu bilinirlər. Azərbaycan er-

Hüseyn Axundov

Aqşın Bəbirov

məni hərbi qulluqçuları hərbi əsir saymır, çünki onlar Azərbaycan, Ermənistan və Rusiya döyüş əməliyyatlarını dayandıran üçtərəfli bəyanat imzalandıqdan sonra tutulublar və onları əsir hesab etməyə əsas yoxdur. Paşinyanın mövqeyindən də belə anlaşılır ki, onları

Bakıda cəza çəkən diversantlarla dəyişmək təklif ediləcək. Əsirlərin dəyişdirilməsi istə-təməz müzakirə olunacaq. Bəs bu müzakirələr nə vaxt başlaya bilər, əgər sonda razılaşma olacaqsə, hərbi əsirlərimizin tezliklə geri qaytarılması faydalı olarmı?

Mövzu ilə bağlı politoloq Qabil Hüseynli “Yeni Məsavat”a danışib. Politoloq qeyd

edib ki, Azərbaycan tərəfi razılıq verən kimi bu müzakirələr başlaya bilər: “Müzakirələrdə ermənilər “Həminin hamıya” prinsipini ortaya ata bilər. Lakin bu düzgün yanaşma deyil və Azərbaycan çətin ki, onu qəbul etsin. Məlum olduğu kimi, Ermənistanın Azərbaycanda olan əsirləri terrorçu kimi saxlanılıb. Lakin hesab edirəm ki, Azərbaycan kompromisə gedib, ağır xəstə, səhhiyyə qaydasına olmayan iki nəfəri verməklə orada olan iki əsgərimizi geri ala bilər. Qeyd edirəm ki, artıq Belçikanın paytaxtı Brüsseldə bunun bünövrəsi qoyulub, fikir mübadiləsi aparılıb, Prezident və baş nazir səviyyəsində razılaşma var. Sadəcə olaraq, onun icra mexanizmi, hansı prinsip əsasında dəyişmə gedəcək, o müəyyənləşməli və bundan sonra proses həyata keçirilməlidir. Fikrimcə, bu proses nə qədər sürətlə hə-

yata keçirilsə, bir o qədər yaxşı olar, ölkələrarası etimadı dərinləşdirər”.

Hərbi ekspert Şair Rəhmətdanov isə mövzuya bu cür şərh bildirdi: “Əlbəttə ki, əgər Ermənistanda əsir düşmüş əsgərlərimiz və Azərbaycanda azadlıqdan məhrum edilmiş erməni diversantlar varsa, hansısa “bazarlıq” söhbəti olacaq. Çünki Ermənistan elə bir hüquqi dövlət deyil ki, əsirlərin saxlanması, onların qaytarılması məsələsini beynəlxalq normalar çərçivəsində həll etsin. Yeni ermənilərdən bunu gözləmək sadələşmə deyil. Ona görə də Paşinyanın bu cür fikir səsləndirməsində təəccüblü bir şey yoxdur. Əsir düşən əsgərlərimizin qaytarılması Azərbaycan üçün prioritet məsələdir və bu təbii. Ona görə də hesab edirəm ki, Azərbaycan hansı yollarla olursa-olsun, öz əsgərlərinin qaytarılmasında bütün səyləri göstərəcək”.

■ **Xalidə GƏRAY,**
“Yeni Məsavat”

Prezident İlham Əliyev Azərbaycanın Ukraynadakı səfiri Elmira Axundovanın geri çağırılması barədə sərəncam imzalayıb. Dövlət başçısının digər sərəncamı ilə Seymur Qurban oğlu Mərdəliyev bu ölkəyə səfir təyin edilib.

O, bundan əvvəl Azərbaycan Respublikasının Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Cenevrə şəhərindəki bölməsi və digər beynəlxalq təşkilatlar yanında daimi nümayəndəsinin müavini vəzifəsində işləyib.

Məlumat üçün bildirik ki, Seymur Mərdəliyev uzun müddət Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyində (XİN) müxtəlif vəzifələrdə çalışıb.

O, eyni zamanda XİN-də humanitar və sosial məsələlər idarəsinin şöbə müdiri vəzifəsini icra edib. 2017-ci ildə "Dövlət qulluğunda fərqlənməyə görə" medalı ilə təltif olunub.

Qeyd edək ki, keçmiş deputat Elmira Axundova 2020-ci ilin mart ayında səfir təyin olunub. O, Ukrayna müharibəsi başlayan kimi Kiyevi tərk edərək Bakıya qayıdıb və həmin vaxtdan Ukraynaya getməyib. Onun səlahiyyətlərini Azərbaycanın Ukraynadakı müvəqqəti işlər vəkili Sabir Rzayev yerinə yetirib.

E.Axundovanın çətin günlərdə Ukraynanı tərk etməsi, oradakı soydaşlarımızın və vətəndaşları taleyin ümidinə buraxması Azərbaycanda ciddi etirazlara səbəb olmuşdu. Bundan sonra isə E.Axundova xüsusi bəyanat yaymışdı.

Bəyanatdan qısa bir sətirə diqqət yetirək: "Mənə indi tək fiziki deyil, həm də mənəvi cəhətdən çətinlikdir: anamın vətəni od içindədir, qohumların da daxil olmaqla, artıq bir neçə doğmalarım, qohumlarım xəsarət alıb. Bu gün

başındadır, onlar rəhbərlik tərəfindən verilən tapşırıqları layiqincə yerinə yetirirlər. "Mən iki dəfə səfirlik adından Ukraynaya humanitar yardım göndərmişəm - Dnepr və Xarkov şəhərlərinə. Görün sosial şəbəkələrdə qışqıran, Ukraynanı çox istəyənlər bu ölkəyə bir kq humanitar yardım, bir dollar göndərib? Mən Ukraynada yaşayan soydaşlarıma kömək edirəm və etməyə davam edəcə-

aciqla bildirmişdi.

E.Axundovanın vəzifəsindən geri çağırılacağı haqda çoxdan danışılırdı. Xarici İşlər Nazirliyi isə xəbərləri şərh etmirdi: "Səfirin geri çağırılması və yeni səfirin təyinatı cənab Prezidentin səlahiyyətindədir. Ukraynadakı səfirle bağlı sərəncam olarsa, o zaman bu barədə rəsmi məlumat veriləcək", - deyərək XİN-dən bildirilmişdi. İddia olunurdu ki, artıq Axundovaya

Elmira Axundova 1953-cü il may ayının 26-da Moskva vilayətinin Ramenskoye qəsəbəsində anadan olub.

1976-cı ildə Bakı Dövlət Universitetinin filologiya fakültəsini fərqlənmə diplomu ilə bitirib.

1977-1980-ci illərdə Azərbaycan Dövlət Televiziyası və Radio verilişləri Komitəsinin rus redaksiyasının müxbiri işləyib, yerli və ümumi

Elmira Axundova ana yurdunu "itirdi" - çoxdan gözlənilən qərar

Ukraynaya yeni səfir Cenevrədən gətirildi; ötən ilin martından Kiyevdəki diplomatik korpusu "virtual idarə edən" Elmira Axundova yeni təyinat almadı

yalnız bir şey üçün dua edirik: qoy hər iki tərəfdən minlərlə əsgər və zabitin heyatına son qoyan bu qəddar və mənasız müharibə tezliklə başa çatsın. Ukraynada humanitar fəlakət başlayıb. Bunun da nəticələri təkcə ukraynalılar və ya ruslar üçün deyil, bütün Avropa üçün dəhşətli ola bilər.

Səfir kimi mənə gəldikdə, siz bilirsiniz ki, mən yalnız səfir deyil, həm də qadınam. Ona görə də qadın diplomatların, o cümlədən səfirlik əməkdaşlarının ailə üzvlərinin təhlükəsi barədə qərar verildikdə, biz bu təhlükəni təşkil etdik".

Açıqlamalarının birində isə o, səfirliyin işini Bakıdan yönəltməyi vurğulamışdı. "Ukraynada müharibə davam etdiyindən, təhlükəsizliklə bağlı suallar olduğundan rəhbərlik hələ ki səfirliyin qadın əməkdaşlarını bu ölkəyə gön-

dərmir. Ukraynada səfirlikdə üç nəfər qadın əməkdaş var. Mən, mənim köməkçim və üçüncü katib. Bizə deyirlər ki, siz hələ Azərbaycanda qalın. Kişi əməkdaşlarımız isə öz ailələri, arvad-uşaqlarını Bakıda qoymaq şərti ilə rotasiya qaydasında Kiyevdə işləyirlər".

E.Axundova demişdi ki, Bakıda olan əməkdaşlar iş

yəm. Ukraynaya 30 ton humanitar yardım göndərmişik. Bir çox başqa vacib işlərlə - analitik yazılar, press-relizlər, vətəndaşlara kömək". Elə həmin müsahibədə səfirin Bakıda konsertə getməsi ilə bağlı sual da verilmişdi. E.Axundova "mənim konsertə gedib-getməməyimin heç bir mənası yoxdur. Getmişəm, yaxşı etmişəm", - deyərək

səfir olmadığı deyilib, lakin Prezident sərəncamı üçün prosedura uyğun olaraq, Ukrayna hökumətindən dövlət namə, daha doğrusu, aqri-man alınmalı idi. Bununla bağlı lazımı sənədlər Ukrayna Xarici İşlər Nazirliyinə təqdim olunub və onların razılığı alındıqdan sonra Seymur Mərdəliyevin təyinatı gerçəkləşib.

Elmira Axundova da geri çağırılacağı barədə yayılan informasiyaya qısaca belə şərh vermişdi: "Səfir kimi təyinat və geri çağırılma qərarı Prezident İlham Əliyevə məxsusdur. Bu barədə hər hansı bir şərh verməyəcəm".

Qeyd edək ki, Elmira Axundova Heydər Əliyevin 100 illiyi ilə bağlı "Bakı Metropoliteni" QSC-də keçirilən tədbirdə artıq 6 aydır ki, Azərbaycanda olduğunu deyib.

mittifaq televiziya üçün reportajlar, verilişlər hazırlayıb.

1990-cı ildən 1998-ci ilədək Elmira Axundova "Literaturnaya qazeta"nın (Rusiya) Azərbaycan üzrə müxbiri olub, daha sonra respublikanı digər xarici kütləvi informasiya vasitələrində - "Delovoy mir", "Obşaya qazeta", "Vek", "İzvestiya" - təmsil edib. Təqribən 10 il müddətində (1993-2002) "Svoboda" ("Azadlıq") radiostunun rus xidmətinin müxbiri olub.

2003-cü ildə "Şöhrət" ordeninə, 2018-ci ilin may ayında isə "Xalq yazıçısı" fəxri adına layiq görülüb.

Elmira Axundova III, IV və V çağırış Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin deputatı olub.

□ **Orxan ƏLİYEV, Musavat.com**

Etibar Məmmədovdan Türkiyə seçkilərinə proqnoz: "Təxminən 60-ın 40-a..."

"İkinci turdan sonra mübahisə, qarşıdurma yaratmaq üçün tutarlı bir məsələ də qalmayacaq"

"Artıq Rəcəb Tayyib Ərdoğan, demək olar ki, məsələni həll edib. Kılıçdaroğlunun başlıqlı etdiyi koalisiya isə dağılmaq üzrədir. Həmin qüvvələrin qalib gəlmək şansı da çox çətinliklidir. Bir sözlə, Türkiyədəki Prezident seçkilərinin II turundakı nəticələrin məsələsi, demək olar ki, həll olunub: təxminən 60-ın 40-a..."

Bunu Moderator.az-a açıqlamasında Türkiyədəki Prezident seçkilərinin ikinci turu öncəsi seçki durumunu dəyərləndirərək **Milli İstiqal Partiyasının fəxri lideri Etibar Məmmədov** söyləyib.

"Düşmən qüvvələr seçkilərin nəticələrindən asılı olmayaraq ölkədə kaos yarada bilərlərmi?" sualını siyasətçi belə cavablandırıb: "Əlbəttə, düşmən qüvvələrin Türkiyədə xaos yaratmaq istəkləri daim olub

və bu gün də var. Ancaq indi artıq belə bir durumu yarada bilməzlər. Çünki Prezident seçkiləri ikinci tura qalıb. Əgər birinci turda qalib müəyyən olunsaydı, nəticələri müqayisələndirib, uduzan tərəfi qızışdırıb nəşə bir qarışıqlıq, iğtişaşlar yarada bilərdilər. Lakin seçkilər ikinci tura qalandan sonra artıq Kılıçdaroğlunun tərəfdarlarında da məyusluq yarandı, öz aralarında ziddiyyətlər meydana çıxdı və biri-birlərini ittiham etməyə başladılar. Ona görə də Ərdoğan ittiham hədəfindən çıxacaq. Və hesab edirəm ki, ikinci turdan sonra mübahisə, qarşıdurma yaratmaq üçün tutarlı bir məsələ də qalmayacaq. Təbii ki, düşmən qüvvələr Türkiyədə xaos yaratmaq üçün yenə də əllərindən gələni etməyə çalışacaq, ancaq hansısa real nəticə olması mümkün deyil..."

"ATA" ittifaqının prezidentliyə namizədi olmuş Sinan Oğan keçirdiyi mətbuat konfransında seçkilərin ikinci turu ilə bağlı mövqeyini açıqlayıb. O, tərəfdarlarına çağırış edərək, mayın 28-də təşkil olunacaq ikinci tur seçkilərində "Cümhur" ittifaqının nami-

zədi, hazırkı dövlət başçısı Rəcəb Tayyib Ərdoğanı dəstəkləyəcəyini bəyan edib.

"Prezident seçkilərinin mayın 28-də keçiriləcək ikinci turunda Rəcəb Tayyib Ərdoğanı dəstəklədiyimi bildirirəm. Tərəfdarlarımı seçkilərdə onu dəstəkləməyə çağırıram", - Sinan Oğan deyib.

Onun açıqlaması Türki-

yənin siyasi gündəmini dəyişməklə yanaşı, beynəlxalq mediada da geniş işıqlandırılıb, müxtəlif səpkili müzakirələrə səbəb olub.

Modern.az dünyanın aparıcı media orqanlarının Sinan Oğanla bağlı xəbərlərindən bəzilərini təqdim edir:

"CNN International" kanalı "Türkiyədə prezidentliyə namizəd Sinan Oğan Ərdoğanı dəstəkləyir" başlığı ilə xəbər paylaşılıb.

"New York Times" isə Oğanın Ərdoğanı rəqibinə qarşı mübarizədə əlavə güc verdiyini yazıb: "Oğan Ərdoğanı rəqibinə qarşı mübarizədə əlavə dəstək verib. 20 ildir ki, Türkiyə siyasətinin dominant fiquru olan Ərdoğanın seçkidə qalib gələcəyi, növbəti 5 il üçün daxili və xarici siyasəti formalaşdıracağı görünür".

"Əl-Cəzirə"nin xəbərinə deyilir: "Oğan bazar ertəsi paytaxt Ankarada keçirdiyi mətbuat konfransında Ərdoğanı dəstəklədi və onun kampaniyasının millətçiləri Türkiyə siyasətində əsas oyunçu-

lara çevirdiyini söylədi".

Britaniyanın "The Guardian" qəzeti: "Analitiklər deyirlər ki, bu, Ərdoğanın yenidən seçilmək şansını artırır, çünki seçicilər çox güman ki, parçalanmış hökumətdən qaçmaq üçün ona səs verəcəklər. Oğan buna səbəb kimi Ərdoğanın parlament çoxluğunu göstərib".

"France 24" telekanalı "Oğan Ərdoğanın siyasətini bəyənməyən, lakin Türkiyənin mərkəz sol, dünyəvi ana müxalifət partiyasının lideri Kılıçdaroğlunu dəstəkləmək istəməyənlərin səsinə topladı", - deyərək qeyd edib.

Qeyd edək ki, prezident seçkilərinin mayın 14-də keçirilən ilk turunda hazırkı Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan 49,52 faiz, müxalifətin lideri Kamal Kılıçdaroğlu 44,88 faiz, "ATA" ittifaqının namizədi Sinan Oğan 5,17 faiz səs toplayıb. Səsvermədə seçicilərin 88,92 faizi iştirak edib.

İkinci turda Ərdoğan və Kılıçdaroğlu yarışacaq. Qalib sadəcə səs çoxluğu ilə müəyyən oluna bilər.

□ **"Yeni Müsavat"**

Gənc cüdoçunu öldürənə 20 il həbs

Prokuror Şağan olimpiya idman kompleksində gənc cüdoçu Turan Rüstəmovu qətlə yetirməkdə təqsirləndirilən Ruslan Səfixanovun 20 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilməsini istəyib.

“Report” xəbər verir ki, bu barədə dövlət ittihamçısı Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin hakimi Rasim Sadıxovun sədrliyi ilə keçirilən prosesdə çıxışı zamanı deyib.

Qeyd edək ki, hadisə ötən ilin noyabr ayında Xəzər rayonu, Şağan qəsəbəsi ərazisində yerləşən idman arenasında baş verib.

İdman arenasında Yevlax rayon sakini, 2006-cı il təvəllüdlü Turan Rüstəmovun ölməsi barədə rayon prokurorluğuna məlumat daxil olub.

Sumqayıt şəhər sakini 2002-ci il təvəllüdlü Ruslan Səfixanovun şəxsi münasibətlər zəminində aralarında yaranan mübahisə zamanı T.Rüstəmovu bıçaqla xəsarət yetirərək qəsdən öldürməsinə əsaslı şübhələr müəyyən edilib. Ruslan Səfixanov şübhəli şəxs qismində saxlanılaraq istintaqa təhvil verilib.

Ruslan Səfixanova qarşı Cinayət Məcəlləsinin 120.2.2 (qəsdən adam öldürmə, xuliqanlıq niyyəti ilə adam öldürmə) maddəsi ilə ittiham irəli sürülüb.

Şəkidə 24 şagird və 3 müəllim zəhərləndi

Mayın 23-də günorta saatlarında Şəki rayonunun Qudula kənd orta məktəbinin 24 şagirdi və 3 müəlliminin zəhərlənmə diaqnozu ilə xəstəxanaya müraciət etməsi barədə Şəki Şəhər Rayon Polis Şöbəsinə məlumat daxil olub.

Bu barədə Daxili İşlər Nazirliyinin Mətbuat Xidmətinin Şəki regional qrupundan məlumat verilib.

Bildirilib ki, qeyd olunan faktla bağlı araşdırmalara başlanılıb və hadisənin başvermə səbəbləri aparılan araşdırmalardan sonra məlum olacaq. Qeyd edək ki, xəstəxanaya müraciət edən şəxslərə lazımi tibbi yardım göstərilib və vəziyyətləri normaldır.

Şəki-Zaqatala Regional Təhsil İdarəsi 24 şagird və 3 müəllimin zəhərlənməsi ilə bağlı açıqlama yayıb.

İdarədən bildirilib ki, bütün şagirdlər və işçi heyət təcili olaraq Şəki şəhər mərkəzi xəstəxanasına çatdırılıb. Bununla bağlı olaraq Şəki-Zaqatala Regional Təhsil İdarəsinin məsul əməkdaşları xəstəxanada uşaqlara baş çəkmiş və prosesi davamlı olaraq müşahidədə saxlamaqdadırlar. Narahatlıq keçirmiş şəxslərin sağlamlıq vəziyyətinin artıq normal olduğu, onların tezliklə evə buraxılacaqları bildirilir.

İlkin araşdırmalara görə, zəhərlənməyə məktəbdə mayın 19-da aparılmış dezinfeksiya işi səbəb olub. Belə ki, mayın 23-də hava temperaturunun yüksək olmasından məktəbin inzibati binasının zirzəmi qatına səpilmiş dezinfeksiya maddələrinin buxarlanaraq zəhərlənməni yaratdığı ehtimal edilir.

Şəki rayonu, Qudula kənd tam orta məktəbində 27 nəfər şəxsin - 24 şagird və 3 müəllimin zəhərlənməsi faktı üzrə Şəki Rayon Prokurorluğunda araşdırma aparılır.

Bu barədə Baş Prokurorluğun Mətbuat Xidmətindən bildirilib.

Məlumatla görə, zəhərlənmənin səbəbinin müəyyən olunması məqsədilə zəruri nümunələr götürülərək müvafiq ekspertizalar təyin edilib, eləcə də araşdırma üzrə əhəmiyyət kəsb edən digər hərəkətlər aparılıb.

Beş ay öncə Naxçıvan-da antikorupsiya tədbirləri start götürdü. Bir müddət sonra isə bu, siyasi prosesə çevrildi. Əvvəl hakimiyyət ideoloqları israrla deyirdilər ki, burada siyasi amil axtarmağa gerek yoxdur, sıradan korrupsiyaya qarşı mübarizə tədbiridir.

Günlər bir-birini əvəzlədikcə durum dəyişməyə başladı. Muxtar respublikadan gələn xəbərlər, ən əsas da prosesin gedışı heç də

Vasif Talibova nə olub?

İddia edilir ki, vəzifədən bu şəkildə yola salınması keçmiş Ali Məclis sədrinə pis təsir edib, depressiv vəziyyətə düşüb

sıradan olmayan vəziyyəti də nəzərdə tutulub. Sadəcə, təzə-təzə buna sıradan antikorupsiya tədbiri donu geyindirilib ki, Vasif Talibov və klanı çox duyuc düşməsin, özünümüdafiə tədbirinə əl atmağa macalları qalmasın.

Bəziləri iddia edir ki, əvvəldən Naxçıvanla bağlı bu miqyasda əməliyyat keçirmək nəzərdə tutulmayıb. Sadəcə, gömrükdəki yeyinti faktı əsasında müəyyən tədbirlər görülməmişdi. Sonra baxıblar ki, 5-6 nəfərin həbsi, işdən çıxarılması ilə bağlı bunu yekunlaşdırmaq mümkün olmayacaq, ona görə də miqyas böyüyüb.

Bunu inkar edən mövqe isə bundan ibarətdir ki, plan əvvəldən hazırlanıb. Gömrükdəki yeyinti faktına istinad edib Talibovların taxtına qədər gedib çıxmaq əvvəl-

dən nəzərdə tutulub. Sadəcə, təzə-təzə buna sıradan antikorupsiya tədbiri donu geyindirilib ki, Vasif Talibov və klanı çox duyuc düşməsin, özünümüdafiə tədbirinə əl atmağa macalları qalmasın.

Hər iki versiyanın yaşamaq haqqı var, necə deyirlər. Cəmiyyəti isə nəticə maraqlandırır: Talibovlar klanı, xanədanı yerlə yeksan edildi, vəssalam. Məmur özbaşınalığının, rəhbər yekəxanılığının ən sonuncu nümayəndələrindən olan, zülmkar obraza malik, Naxçıvana və naxçıvanlılara hakimiyyətdə olduğu 30 ilə yaxın müddət divan tutan bir şəxs zərərsizləşdirildi.

Düzdür, Talibovlar vaxtının bu və ya digər formada “o qədər də ölməmişik” mesajı verirlər. Oğul Talibovlar ara-sıra tədbirlərdə görünür, kameraların obyektinə tuş gəlirlər. Amma bu, həlledici məsələ deyil.

Ən maraqlı nüans klan-başı Vasif Talibovun gözə dəyməməsidir. İstefasından keçən 4 ay müddətində onu görməyib.

Ötən həftə Naxçıvan Ali Məclisinin sessiyası keçirildi. V.Talibov sessiyaya qatılmamışdı. Oğlu Seymur Talibov iclasda iştirak etsə də, özü yox idi. Hətta Seymurun maşından düşüb Ali Məclis binasına doğru hərəkətinin videosu da yayıldı.

Həmin vaxt Ali Məclisin iclas zalından da foto paylaşılmışdı. Seymur Talibov arxa sırada bir küncdə tənha oturub. Halbuki o, atasının vaxtında ilk sırada əyləşərdi - bunu əks etdirən şəkil də mediada məşqet şəkillərindən olmuşdu.

Vasif Talibov Milli Məclisin də deputatıdır. O, MM-in plenar iclaslarında iştirak etmir. Əvvəllər yenə ara-sıra onu parlamentdə görmək mümkün idi. İstefadan sonra ayağı Milli Məclisin binasına dəyməyib. Əslində qanunla onun mandatı əlindən alınmalıdır. Bəs niyə ona toxunulmur? Bu humanistliyin səbəbi nədir?

Globalinfo.az-a verilən məlumata görə, Vasif Talibov depressiv vəziyyətdədir. İddia edilir ki, vəzifədən hörmətsiz şəkildə yola salınması keçmiş sədrə pis edib. Zərəfat deyil, 30 illik karyerası 1 ayın içində məhv oldu. Bu qədər xidmət, fədakarlıq - heç biri nəzərə alınmadı. Belə əsaslandırılır ki, V.Talibov dövlətə elə bir xeyanət edib ki, onu bağışlamaq mümkün olmayıb. Həbsdən isə canını zorla qurtarıb...

Yaxınlarının verdiyi məlumata görə, Vasif Talibov kədərli şəirlər yazmağa başlayıb. Dünyanın etibarsızlığından, dostların vəfasızlığından, hər şeyin boş, mənasız olmasından yazır. Hətta onun vəsiyyətnamə yazdığı haqda da məlumatlar var.

Qəbul planı ilə bağlı ziddiyyətlər Proqnozlar özünü doğrultmaya bilər

Azərbaycanda ali məktəblərə qəbul imtahanında iştirak etmək üçün müraciətlərin sayında artım müşahidə edilir. Dövlət İmtahan Mərkəzinin açıqladığı statistikaya əsasən, bu il ali təhsil müəssisələrinə və orta ixtisas təhsili müəssisələrinə ərizə qəbulunda 107 mindən çox abituriyent iştirak edib. Onlardan 92 544 nəfəri ali məktəblərə qəbul olmaq istəyənlərdir.

Müraciətlərin sayının çox olması plan yerlərinin artırılması məsələsinə yenidən gündəmə gətirib. Qəbul imtahanları ərəfəsində abituriyentləri ən çox maraqlandıran mövzulardan biri plan yerlərinin artırılıb-artırılmamasıdır. Bəs gözləntilər nədən xəbər verir?

DİA.AZ bildirir ki, mövzu ilə bağlı Modern.az-a danışan **təhsil eksperti Nadir İsrəfilov** plan yerlərinin artırılması məsələsinin hələ dəqiq olmadığını deyib.

“Plan yerlərində azalma, yaxud artım bir sıra səbəblərlə əlaqədar ola bilər. Bununla bağlı ən yüksək səviyyəli elmi təhlillərə əsaslanan proqnozlar belə özünü doğrultmaya bilər. Ayrı-ayrı illərdə qəbul planını 100 faiz dol-

duran universitetlərimiz, hətta plan yeri olmayan ali məktəblərdə əlavə qəbul keçirmək kimi hallar da olub. Plan yerləri ilə iş yerləri arasındakı tərs müənasıblıq planlaşdırma işinə təsir edən əsas amillərdən biridir. Bu gün tələb-təklif prinsipinin nəzərə alınmaması və təyinat sistemi mexanizminin işlək hala gətirilməməsi ucbatından bu kimi məsələləri əsasən əmək bazarı tənqizləyir.

Ona görə də bu gün əsasən hansısa universitetin boş qalan yerlərini doldurmaq barədə yox, daha çox əmək bazarında ixtisas üzrə işçi qüvvəsinə olan tələbatə uyğun işimizi poqnozlaşdır-

maq və planlaşdırmaq barədə düşünməliyik. Vəziyyətdən çıxış yolunu ya əlavə iş yerlərinin açılmasında, ya da plan yerləri boş qalan universitetlərdə qəbul planının azaldılmasında görürəm. Heç də əbəs yerə deyil ki, elm və təhsil nazirinin müavini İdris İsayev “Ali Təhsildə Keyfiyyət Təminatı və Keyfiyyətin Gücləndirilməsi” mövzusunda Beynəlxalq Forumda çıxışı zamanı “Biz istəsək də, istəməsək də ali təhsil sistemi dəyişməlidir. Bu sahədə ciddi islahatlar aparılmalıdır” mesajını verib” - Nadir İsrəfilov deyir.

Təhsil eksperti Elçin Efəndi isə bu il ali məktəb-

lərdə plan yerlərinin artacağını düşünür: “Builki buraxılış imtahanlarında abituriyentlərin topladığı ballar ötən ilə nisbətən daha yüksəkdir. Hesab edirəm ki, bu il plan yerləri xeyli sayda artacaq. Plan yerlərinin artması birbaşa keçid ballarına təsir edəcək. Keçid ballarının aşağı enməsi məhz plan yerlərinin artımına əsasən mümkün ola bilər. Lakin yenə də ən dəqiq məlumatı abituriyentlərin I, II, III və IV ixtisas qrupları üzrə blok imtahanlarının nəticəsinə əsasən demək olacaq. Nazirlər Kabineti tərəfindən bununla bağlı qərar verilməyib. Amma gözlənilən odur ki, bu il xeyli sayda plan yeri artacaq”.

Təhsil eksperti Namiq Hacıheydəli də plan yerlərində artımın müşahidə olunacağını deyir: “Hesab edirəm ki, plan yerlərinin artması, yaxud azalması barədə qərar vermək çox tezdir. Plan yerlərinin artırılması və ya azaldılması abituriyentlərin topladığı nəticə ilə bağlı olacaq. Hələlik 5 ixtisas qrupundan sadəcə 2-si imtahan verib, onların da rəsmi nəticələri açıqlanmayıb. Bununla belə, müşahidələrə əsasən qəbul planında artımın olacağını ehtimal etmək mümkündür”.

"Bu gün Azərbaycanda 300 minə yaxın işsiz var". Bunu "Baku TV"yə Dövlət Məşğulluq Agentliyinin İdarə Heyətinin sədri Mustafa Abbasbəyli deyib. Onun sözlərinə görə, ölkələrdə işsizlərin sayını statistika qurumları müəyyən edir: "Beynəlxalq Əmək Təşkilatının metodologiyasına uyğun olaraq işsizlərin ehtimal edilən sayı müəyyən edilir. Bir də işsizlərin qeydiyyatı məsələsi var. Bu zaman ölkələrdə məşğulluq orqanlarına müracət edən şəxslərin sayı əsasında işsizlərin sayı müəyyən edilir. Bu gün Beynəlxalq Əmək Təşkilatının metodologiyasına uyğun olaraq, Azərbaycanda 300 minə yaxın işsiz var".

M.Abbasbəyli qeyd edib ki, ölkədə məşğulluq orqanlarının qeydə aldığı işsiz sayı 267-270 minə yaxındır. Onun sözlərinə görə, pandemiya ilə əlaqədar işsiz sayı ilə bağlı rəqəmlər bir qədər oynayıb, amma sonra yenidən qaydasına düşməyə başlayıb.

Məlumat üçün qeyd edək ki, ölkədə işsizlik iki cür hesablanır: biri Əmək və Sosial Müdafiə Nazirliyinin Məşğulluq Xidmətində işsiz kimi qeydiyyatda düşənlərin sayı, digəri Statistika Komitəsinin Beynəlxalq Əmək Təşkilatının (BƏT) kriteriyaları əsasında sorğu yolu ilə apardığı hesablamadır.

Onu da bildirək ki, ölkədə işsizlik səviyyəsinin alternativ hesablanması mexanizmi olmadığına görə əksər beynəlxalq qurumlar rəsmi statistikanın göstəriciləri əsasında proqnozlaşdırma aparırlar. Məsələn, aprel ayında Beynəlxalq Valyuta Fondu (BVF) Azərbaycanda işsizliklə bağlı proqnozunu yeniləyib. Fondun "Dünya İqtisadi Baxış" hesabatının aprel sayına əsasən, Azərbaycanda işsizlik səviyyəsi 2022-ci ildəki 5,9 faizdən 2023-cü ildə 5,8 faizə kimi azalacaq. BVF həmçinin 2024-cü ildə Azərbaycanda işsizlik səviyyəsini 5,8 faiz proqnozlaşdırıb.

BVF-dən əvvəl "SP Global Ratings" beynəlxalq reyting agentliyi 2025-ci ilə kimi Azərbaycanda işsizliyin azalacağını açıqlamışdı. Agentlik bu il ölkə üzrə işsizliyin 4,9 faiz təşkil edəcəyini proqnozlaşdırıb.

Məlumdur ki, Azərbaycanda işsizlərin sayı barədə rəsmi statistikanın açıqladığı rəqəmlər ictimaiyyət tərəfindən birmənalı olaraq real mənzərənin göstəricisi kimi qəbul edilmir. Əksər mütəxəssislərə görə, ölkədə əmək qabiliyyətli olub, iş tapa bilməyən insanların

sayı rəsmi açıqlanan rəqəmlərdən ən azı 2 dəfə çoxdur. Mütəxəssislər eyni zamanda əmək müaviləsi ilə işləyənlərin sayının real məşğulluq səviyyəsini əks etdirmədiyi qənaətinə gəlirlər.

Müstəqil mütəxəssislərin bu qənaətləri 2020-ci ildə pandemiya dövründə faktiki olaraq təsdiqini tap-

Pandemiya dövründə dövlət həmçinin özəl sektordakı müəssisə və təşkilatlara işçilərin əmək haqqına yardım mexanizmini işə saldı. Bu mexanizmdən faydalanmaq istəyən sahibkarlar ona qədər əmək müqaviləsi olmadan işlədikləri çoxsaylı işçilərlə münasibətləri rəsmiləşdirdilər. 2020-ci ilin aprel ayında

muzdla çalışan işçilərin sayı 1 milyon 736,3 min nəfər olub. Onların 904,1 min nəfəri dövlət sektorunda, 832,2 min nəfəri isə qeyri-dövlət sektorunda işləyənlərdir. Bu zaman iqtisadiyyatın neft-qaz sektorunda 32,0 min nəfər, qeyri-neft-qaz sektorunda isə 1704,3 min nəfər çalışıb. Müəssisə və təşkilatlarda

bağ, 0,8 faizi Lənkəran-Asfara, 0,7 faizi Mil-Muğan, 0,4 faizi Dağlıq Şirvan, 0,3 faizi isə Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonlarının payına düşüb.

Bununla yanaşı, rəsmi statistikaya görə, 2022-ci il ərzində ölkədə 11,9 min iş yeri bağlanıb. Bu dövrdə bağlanmış iş yerlərinin 39,3 faizi qeyri-dövlət sektoru-

830.6 min nəfəri isə qeyri-dövlət sektorunda fəaliyyət göstərib.

Aprel 1-dək muzdlu işçilərin sayında artım olub - 1 milyon 736,3 min nəfərə çatıb. Mayın 15-də iqtisadiyyat naziri Mikayıl Cəbbarov 15-də Twitter hesabında qeyd edib ki, 2019-cu ildən indiyə qədər Azərbaycanda işçilərlə işəgötürənlər arasında bağlanmış əmək müqavilələrinin sayı 361 mindən çox artıb və bu il mayın 1-nə 1 713 min olub. Bunun 859 884 nəfəri dövlət sektorunda, 853 342 nəfəri özəl sektorda çalışanlardır. Nazirin yazdığı rəqəmlərlə müqayisə etsək, görürük ki,

İşsizliklə bağlı son statistika - 300 min, yoxsa...

Rəsmi statistika işləyəni yox, işləməyəni məşğul kimi qeydə alır

dı. Dövlət Statistika Komitəsinin bazasında məşğulluq orqanlarında işsiz kimi qeydə alınan şəxslərin sayı 2020-ci ildən bəri açıqlanmır. Bunun səbəbi 2020-ci ildə pandemiya ilə bağlı məhdudiyyətlər tətbiq olunarkən dövlətin işsiz şəxslərə birdəfəlik ödəniş təyin etməsi idi. Ödənişlə bağlı müraciətlərin qəbuluna başlandıqdan az sonra məlum oldu ki, yüz minlərlə insan tətbiq olunan kriteriyalara uyğun gəlir. Nəticədə 600 min nəfərin real işsiz olduğu nəzərə alınaraq həmin şəxslərə 190 manat təyin olunaraq ödəniş edildi. Bu fakt uzun müddət müzakirə mövzusunə çevrildi: hökumətin elan etdiyi işsiz sayı ilə real say arasındakı ciddi fərq tənqid olundu. Milli Məclisdə bununla bağlı çıxış edən millət vəkili Əli Məsimli işsizlərin sayının dəqiq hesablanmadığını bildirərək, bu sahədə saxta karlığın aradan qaldırılmasını təklif etdi.

elektron sistemdə qeydiyyatda alınan əmək müqavilələrinin sayında bir neçə on minə qədər artım baş verdi. Bu fakt real məşğulluğun mühüm bir hissəsinin rəsmiləşmədiyini ortaya qoydu ki, bunun da əsas səbəbi kölgə iqtisadiyyatının səviyyəsinin yüksək olaraq qalmasıdır.

Dövlət Statistika Komitəsinin məlumatına əsasən, 2023-cü il yanvarın 1-i vəziyyətinə ölkədə iqtisadi fəal əhalinin sayı 5 milyon 358,4 min nəfər olub, onlardan 5056,2 min nəfərini məşğul əhali təşkil edib. 2023-cü il mayın 1-i vəziyyətinə komitə 2019-cu il əhalinin siyahıyaalınmasının nəticələri əsasında ölkədə iqtisadi fəal əhalinin sayının 154 min nəfər az - yəni 5 203,9 min nəfər, onlardan 4910,7 min nəfərinin isə məşğul olduğunu açıqlayıb.

Cari il aprel 1-i vəziyyətinə Azərbaycanda əmək müqaviləsi əsasında

muzdla çalışan işçilərin 23,3 faizi məhsul istehsal sahələrində, o cümlədən 7,4 faizi emal sənayesində, 6,8 faizi tikintidə, 3,6 faizi kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq sahələrində, 2,0 faizi su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı, 1,9 faizi mədənçixarma sənayesində, 1,6 faizi elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı sahələrində məşğul olub.

2023-cü ilin birinci rübü ərzində ölkədə 17,9 min yeni iş yeri açılıb. Bu dövrdə iş yerlərinin 90,2 faizi qeyri-dövlət sektorunda yaradılıb. Yeni açılmış iş yerlərinin 81,9 faizi Bakı şəhərinin, 0,8 faizi Naxçıvan Muxtar Respublikasının, 17,3 faizi digər regionların, o cümlədən 4,5 faizi Abşeron-Xızı, 2,5 faizi Quba-Xaçmaz, 2,0 faizi Mərkəzi Aran, 1,7 faizi Gəncə-Daşkəsən, 1,5 faizi Şəki-Zaqatala, 1,1 faizi Şirvan-Salyan, 1,0 faizi Qax-Tovuz, 0,8 faizi Qara-

nun payına düşüb. İş yerlərinin 57,3 faizi müəssisə və təşkilatların fəaliyyətlərinin dayandırılması, 42,7 faizi isə fəaliyyət göstərən müəssisə və təşkilatlarda aparılan ixtisarlara əlaqədar bağlanıb.

2023-cü ilin birinci rübü ərzində isə ölkədə 4,2 min iş yeri bağlanıb. Bu dövrdə bağlanmış iş yerlərinin 46,3 faizi qeyri-dövlət sektorunun payına düşüb. İş yerlərinin 58,0 faizi müəssisə və təşkilatların fəaliyyətlərinin dayandırılması, 42,0 faizi isə fəaliyyət göstərən müəssisə və təşkilatlarda aparılan ixtisarlara əlaqədar bağlanıb.

Xatırladaq ki, rəsmi statistika 2023-cü il yanvarın 1-i vəziyyətinə ölkə iqtisadiyyatında muzdla çalışan işçilərin sayının ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 24.8 min nəfər və ya 1.5 faiz artaraq 1733.9 min nəfər olduğunu bəyan edib. Onlardan 903.3 min nəfəri iqtisadiyyatın dövlət sektorunda,

aprel ayı ərzində muzdlu işçi sayında kəskin azalma qeydə alınıb: 23,3 min nəfər.

Bu zaman dövlət sektorunda çalışanların sayı 44 216 nəfər azalıb, özəl sektorda çalışanların sayı isə 21 142 nəfər artıb.

Rəsmi statistika 2021-ci ilin sonunda kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq sahəsində 1,8 milyon nəfərin məşğul olduğunu qeydə alıb. Bu sektorda istehsal olunan ümumi daxili məhsulun həcmi 2021-ci ilin sonuna 5,5 milyard manata yaxın olub. Bu isə qeyd olunan sektorda ayda adambaşına 250 manat civarında - minimum əmək haqqından 100 manata yaxın aşağı həcmdə ümumi daxili məhsul istehsal olunduğu deməkdir.

Digər tərəfdən, rəsmi statistika pay torpağına sahib olan 800 mindən yuxarı şəxsi işləyən kimi qeydə alır. Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi Aqrar Tədqiqatlar Mərkəzinin 2022-ci il üzrə illik hesabatından aydın olur ki, ölkə üzrə 2021-2022-ci təsərrüfat ili üçün əkin sahəsini bəyan edən fermerlərin sayı 394,2 min nəfər olub. Yeni faktiki olaraq, torpaqdan gəlir əldə edənlərin sayı 400 min nəfərə çatmır, amma rəsmi statistika 800 min nəfəri işləyən kimi qeydə alır. Əkinçiliklə məşğul olan 400 min nəfəri çıxarsaq, qalan 400 min nəfərin hamısının heyvandarlıq sahəsində işlədiyini düşünmək sadələşmə olardı. Çox təəssüflər olsun ki, uzun illər boyudur mütəxəssislərin etirazlarına rəğmən rəsmi statistika bu sahədəki problemi aradan qaldırmır.

□ Dünya SAKIT, "Yeni Məsəvat"

Son səhifə

Ürəktutmasından ölüm halları artır

Son vaxtlar ürək tutulmasından ölüm hallarının artması müşahidə edilir. Bakı Baş Səhiyyə Mərkəzinin məlumatına görə, ölümlə nəticələnən xəstəliklər içərisində ürək və qan-damar xəstəlikləri üstünlük təşkil edir. Mərkəzin hesabatına əsasən, təkcə yanvar ayı ərzində 901 ölüm hadisəsindən 613-ü ürək və qan-damar xəstəlikləri səbəbindən baş verib. Bu isə ümumi ölüm hallarının 68%-nə bərabərdir.

Statistika göstərir ki, dünyada, o cümlədən Azərbaycanca ölüm hallarına görə ürəyin işemik xəstəlikləri (tromb, infarkt, stenokardiya və s.) birinci yerdədir. Bunun başlıca səbəblərindən biri kimi insanların vaxtlı-vaxtında həkim müayinələrindən, tibbi yoxlanışlardan keçməməsi göstərilir.

Ürəktutmasından ölüm-
lərin sayının xüsusilə koro-
navirus pandemiyasında
sonra artması şübhə doğu-
rur. Bəzi ekspertlər bunun
koronavirus infeksiyasının
və koronavirus əleyhinə vak-
sinin təsirindən ola biləcəyini
iddia edir. Digərləri pande-
miyanın yaratdığı stress və
gərginliyin təsiri nəticəsində
ürəktutmadan ölənlərin arta-
biləcəyini düşünür.

Maşın sürdüyü vaxt kapotun üzərində ilan gördü

Hərəkətdə olan avtomobilinin kapotunun altından sürünərək çıxan ilan sürücüyə qorxulu anlar yaşadıb. Hadisənin görüntüləri maşının qeydiyyat kamerasının yaddaşına köçüb.

Videoda ilanın hava axınları səbəbindən kapotun üzərinə sürünərək yan-bu yana yelləndiyi görünür. Avstraliyalı qadının sözlərinə görə, ilk fürsətdə maşını saxlayıb. Ancaq ilanın kapotun altına geri sürünüb. Onu ancaq səhəri gün tapmaq mümkün olub. Video sosial şəbəkələrdə böyük maraqla qarşılanıb.

Süni intellekt Alzheimeri da müəyyən etdi

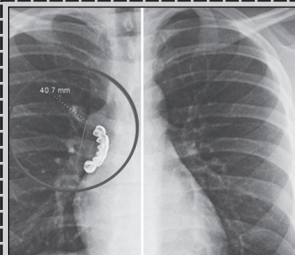
Amerikalı alimlər süni intellekt sayəsində Alzheimer xəstəliyini ilkin mərhələdə insanın səsi ilə müəyyən edə biliblər. Bu barədə “Nyuş Medikal” məlumat yayıb. Məlumatla görə, ABŞ-ın Cənub-Qərb Universitetinin alimlərinin apardığı araşdırmada 206 nəfər iştirak edib. Tədqiqat zamanı onlara bir neçə standartlaşdırılmış kognitiv testlər verilib. 114 nəfərdə həkimlər kognitiv funksiyaların (yaddaş, zehni fəaliyyət, intellekt) yüngül pozulmalarını aşkar ediblər. Aparılan qeydlər süni intellekt tərəfindən analiz edilib.

Kondisioner quraşdırmaq istəyən qadın divarda qorxulu tablo askarladı

Evinde kondisioner quraşdırmaq istəyən qadın divardakı ventilyasiya kanalında qorxunc rəsm aşkarlayıb. Burada “BeginningSir2984” ləqəbli “Reddit” istifadəçisi özünün sosial şəbəkə hesabından bildirib. Paylaşımında üzərində saqqallı kişi təsviri olan portret əks olunub. Şəklə qorxunc görüntü verən isə kişinin gözlərinin yerinə qaranlıq uçurumun çəkilməsidir. Yazı müəllifi dəqiqləşdirib ki, portretin arxa tərəfində “Enerji adlı qoca” yazılıb. Bir çox şərhçi tapıntıını qorxulu hesab edib və qadına ondan qurtulmağı tövsiyə edib.

“Bu, yəqin ki, indiye qə-
dər gördüyüm ən qorxulu
şəkildir”, - deyə şərhçilər-
dən biri yazıb. Müzakirənin
digər iştirakçısı isə yazı mü-
əllifinə tablonu götürdüyü
yere qaytarmağı tövsiyə
edib. Bəzi istifadəçilər isə
tablonu yandırmağı məslə-
hət görüblər.

22 yaşlı gəncin protez dişi ağ ciyərinə batdı

Amerika Birləşmiş Ştatlarında 22 yaşlı gəncin taxma dişi ciyərinə batıb.

Uiskonsin əyalətində yaşayan gənc epilepsiya (beyindəki neyronların aniden və nəzarətsiz şəkildə boşalması) keçirən zaman gümüşdən olan pratezini udub. Bundan sonra o, şiddətli öskürək və ciyərlərində xışlıtı olması səbəbi ilə həkimə aparılıb. Orqanları rentgenə salınan zaman ağciyərlərdə 4 sm uzunluğunda taxta diş aşkar edilib. Həkimlər gəncin ağciyərlərdəki protezi çıxarıblar. Müalicələr aparıldıqdan sonra isə o, xəstəxanadan evə buraxılıb.

Gəlin maşınları tıxacda qaldı: bəylər rəqs etdi

Türkiyədə iki gəlin maşını yaranmış tıxac səbəbi ilə yolda qalıb. Yolu açılmasını gözləyən bəylər vaxtı fövt verməmək qoruruna gəliblər. Avtomobildən düşən bəylər qol qaldırıb rəqs ediblər. Hadisənin şahidi olan insanlar isə bu hadisəni mobil telefonlarına çəkərək sosial şəbəkələrdə paylaşılırlar. Görüntülər qısa müddət ərzində sürətlə yayılaraq böyük marağa səbəb olub.

Bunları bilirsinizmi?

- * Panamada əgər gözəlliyiniz varsa, sizə 20% endirim eləyərlər.
- * Həç bir kağız parçası 7 dəfədən artıq bükülə bilmir.
- * Atların insanlardan 18 ədəd daha çox sümüyü var.
- * Bir qarışqa öz ağırlığının 50 qatını qaldıra bilər Pişiklər ultrason səslərini eşidə bilirlər.
- * Bu günə qədər bilinən ən ağır böyrək daşının çəkisi 1.36 kq- dır.
- * Dünyanın ən böyük şəkər istehsalçısı Kubadır.
- * Dünyanın ən tez böyüyən bitkisi bambu, bir gündə təxminən 90 sm.
- * Bir insanın özünü xatırlamaq üçün insan beyninə sağ tərəfi işlədilir.
- * Rusiyanın dördüdə biri məşəklilə örtülüdür.
- * Sağ əlini işlədən insanlar sol əlini işlədən insanlara nisbətən 9 il daha çox yaşayır.
- * Uran planeti adi gözlə görünən yeganə planetdir.
- * Zürafələr üzə bilməzlər, üzslər belə boğularlar.
- * Günəş dünyadan 330,330 dəfə böyükdür.
- * Norveçin şimalından 14 həftə gecə- gündüz günəşli keçir.

Belçikada futbol ilk dəfə qadın rəhbərə tapşırıldı

Belçika Futbol Federasiyasında prezident dəyişikliyi baş verib. Qurumun rəsmi saytının yaydığı məlumata görə, Pol van den Bulk istefa verib. Onu bu vəzifədə Paskale van Damm əvəzləyib. Paskale van Damm Belçika Futbol Federasiyasının ilk qadın prezidenti kimi tarixə düşüb.

Kababı araqla yemək olmaz - xəbərdarlıq

Kabab spirtli içki ilə birlikdə istehlak edildikdə mədəaltı vəzə ciddi ziyan vura bilər. Bunu rusiyalı həkim-qastroentoloq Yekaterina Kaşux deyib. "Etanol bütün orqanizmə, o cümlədən mədə-bağırsaq sisteminə və böyrəklərə təsir göstərir. Alkoqol suyu çıxarır və kalium, kalsium, maqnezium, sink kimi minerallar onunla birlikdə ayrılır. Alkoqol təsiri altında vitaminlər daha az sorulur və yağlı əti spirt dueti mədəaltı vəzinin zədələnmə riskini artırır", - həkim bildirib.

Elektron siqaret satışına qadağa qoyuldu

Avstraliya elektron siqaretlərin məktəblərdə və gənclər arasında geniş yayıldığını, sağlamlıq üçün təhlükə yaradığını əsas gətirərək satışını məhdudlaşdırıb. Bu barədə ölkənin səhiyyə naziri Mark Butler açıqlama yayıb. O, elektron siqaretlərin gənclər arasında getdikcə populyarlaşdığını və yeni nikotin aludəçiləri nəslini yaratdığını ifadə edərək, satışının apteklərlə məhdudlaşacağını bildirib.

Robot ilk dəfə xərçəng əməliyyatı apardı, nəticə möhtəşəm oldu

Ingiltərənin Qlostersşir Kral Hospitalında robotun iştirakı ilə unikal əməliyyat həyata keçirilib. Belə ki, “Versius” 61 yaşlı kişinin boğazından altı santimetrlik xərçəng şişini çıxarıb, bununla da onun həyatını xilas edib.

Robotun keçirdiyi əməliyyat ənənəvi müdaxilədən daha kiçik kəsiklərdən istifadə edən minimal invaziv cərrahiyyə forması olub. Belə əməliyyatlar fəsadların, çapıqların və əməliyyatdan sonrakı ağrıların sayını azaldır. Məlumatla görə, "Versius"dan istifadə əməliyyatlarını vaxtını azaltmağa imkan verir. Bildirilir ki, robot keçən il quraşdırılıb. Qlosterşv Kral Hospitalı ölkədə ondan istifadə edən ilk xəstəxana olub.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Redaktor:
Nazim SABİROĞLU

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

“Yeni Müsavat”ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnilib, “Azərbaycan” nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılırmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövgeyi uyğun gəlməyə bilər.

**Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)**

Sifariş: 1357

Lisenzia N: B 114
SAYI: 1.500